ԺԲ՝ ՏԱՐԻ 3497 (Ն. Տ.) 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1895 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1895 4 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1313 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Եւրոպական ոստաններու և գլխաւոր քաղաքներու շատին մէջ գիշերային ձրի դասախօսութիւններ կան այն երիտասարդներուն կամ չափահասներուն համար որոնք՝ թերի նախակրթութիւն մը առած և օրն ի բուն աշխատելու պարտաւոր՝ միջոց չունին զայն լրացնելու հակառակ իրենց բաղձաժարութեանը։

Այդ դասախօսութիւններուն—որոնք մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն ժողովրդական դասակարգին, գործաւորին, արհեստաւորին—նոր շարք մը տալու և զանոնք ամեն կողմ տարածելու նպատակով, ուսուցիչ մը տեղեկագիր մը ներկայացուցեր է Ֆրանսայի կրթական նախարարութեան, երկար ուսումնասիրութիւններ կատարելէ և բազմաթիւ դաստիարակներու խորհուրդ հարցունելէ ետք։

Ցայտնուած կարծիքներն ընդհանուր կերպով սա եզրակացութեան կը յանգին, թէ պէտք է որ դպրոցն իր շարունակութիւնն ունենայ, և դաստիարակութիւնն իր բարերար ներգործութիւնը տարածէ նաև երիտասարդներուն ու չափահասներուն վրայ որոնք ուսուցչի երես չեն տեսած կամ շատ քիչ։ Կրթական գործին նուիրուած անձերուն վրայ ծանր պատասխանատուութիւն կը մնայ, եթէ հետամուտ չըլլան աւարտելու իրենց սկսած բարոյական գործն, եթէ չուզեն երիտասարդները մեծցունել այնպէս ինչպէս մեծցուցած են տղաքներն, եթէ չի յօժարին դասեր, յորդորներ ու քաջալերանք տալ չափահասներուն՝ անոնց անգործութեան ժամերուն մէջ։ Աղքատին տղան, տասը, տասներկու տարեկան հասակին մէջ կը թողու վարժարանը, շատով կը մոռնայ իր քիչ մը գիտցածն ալ ու միտքը կը փճանայ. ատեն անցնելէ նոր միայն ուղեղը կը բացուի ու կը կարօտի նոր ծանօթութիւններ ստանալու. երբ տղէտ պատանին քսան տարեկան կ'ըլլայ ու իր գործին, արհեստին մէջ դժուարութիւններու կը հանդիպի, այն ատեն կը զգայ դաստիարակութեան պէտքը և ինքը կը խնդրէ որ վերսկսին տալ իրեն այն դասերը զորս կիսատ թողած էր։ Այսպէս յայտարարած են շատ մը ուսուցիչներ, իրենց անձնական փորձառութեամբ։

Նախ Ֆրանսայի վրայ խօսելով, ոչ միայն ի Փարիզ, այլ և գաւառական քաղաքներու մէջ, խանութպանը, պաշտօնեան, բանուորը, իրենց օրուան աշխատութիւնը աւարտելէ ետք, աճապարանքով կ'ընթրեն ու կ'երթան մէկ երկու ժամ հետեւիլ գիշերային դասախօսութիւններուն։ Այս դասեր աւելի արդիւնաւոր կ'ըլլան քան դպրոցին մէջ աւանդուածները, վասն զի աշակերտները—հասուն երիտասարդներ ու մանկամարդ աղջիկներ—ինքնակամ դիմած են և կեանքի գիտակցութեամբ ու անմիջական պէտքերու գոհացում տալու եռանդով կ'ունկնդրեն անոնց, մտամփոփ և ուշադիր. ծոյլ չկայ անոնց մէջ։

Գիշերային դպրոցները թիւին աւելցնելու համար մատուցուած տեղեկագիրը՝ պարզ, դիւրաւ գործադրելի և մանրամասն ձեւ մը կ'առաջարկէ. որուն համար 250,000 ֆրանք ծախքի մը միայն պէտք կայ, ուսուցիչներու թոշակին վրայ ըլլալիք յաւելումներ։ Այս գումար չնչին թիւ մը կը ներկայացունէ ոչ միայն բաղդատմամբ հարիւր քսան միլիոն ֆրանքին որ կը ծախսուի ամբողջ Ֆրանսայի նախակրթութեան համար, այլ մանաւանդ որ պիտի ծառայէ դպրոցականին կիսատ դաստիարակութիւնը շարունակելու և վարժարանին ազդեցութիւնը մշտնջենաւորելու։

Անգլիոյ մէջ աւելի կատարելագործուած է այս դրութիւնը։ Նախ, ժողովրդական մատենադարանները կան, որոնք բաց են ամենուն առջեւ։ Լոնտոնի բազմամարդ թաղերը պտտող մը ամեն կողմ պիտի գտնէ այդ հաստատութիւններէն որոնց պատուհանները, գիշերը, շատ աւելի պայծառօրէն կը լուսաւորուին քան մօտակայ գինետուններունը, անցորդն հրապուրելու համար. ներս մտնողն ինքզինքը կը գտնէ ազնուելի ընթերցասրահի մը մէջ ուր կրնայ երթեւեկել առանց նստողները խանգարելու, գետինը ծածկուած ըլլալով թանձր քաղուչով մը։ Ընթերցասրահին կից կը գտնուի աշխատութեան սրահը, երկուքն ալ ձմեռը շատ լաւ տաքցուած, այնպէս որ անցորդը կը մղուի երթալ հոն անցունել իր անզբաղ քանի մը ժամերը, և օգտակարապէս։

Գալով գիշերային դասախօսութիւններուն, անոնք զուտ գործնական հանգամանք մը ունին բրիտանական ոստանին մէջ։ Բարձրագոյն նախակրթարանի հաւասարող հաստատութիւններ կան ուր առեւտրական ընդարձակ ծանօթութիւններ կ'աւանդուին, և անոնց քով արուեստանոցներ կամ մասնագիտական վարժարաններ,—ամենքն ալ գիշերային։ Երկու սեռի երիտասարդներուն սորվեցունել ինչ որ կը փափաքին և ինչ որ օգտակար կրնայ ըլլալ անոնց. այս է հիմը յայտագրին։ Այդ կարգի որ և է արուեստանոցի մը անդամակցելու համար, ի Լոնտոն, երկու պայման կայ. տասնըվեցէն քսանըհինգ տարեկան ըլլալ և ամսական 1 ֆր. 25 սանդ. վճարելու յանձնառու։ Այդ հաստատութեանց կազմակերպիչները խորհած են աշխատութեան քով դնել նաև զբօսանք. այս նպատակով, ամսուան մէջ քանի մը անգամ, գիշերային դասախօսութիւններուն կը յաջորդեն մտերմական հանդէսներ, և հանգիստի օրերը՝ զբօսական պտոյտներ կը կատարուին։

Այդ հաստատութիւններէ մէկ քանին ընդարձակելով իրենց սահմանը, բացած են աժան ճաշարաններ, լողարաններ, հանգստեան սենեակ մը որ անգործներուն օգնութեան կը հասնի, գործ հայթայթելու յատուկ գրասենեակներ, բժշկական դարման, փաստաբանի խորհրդակցութիւն և այլն։ Գիշերային դասախօսութիւններուն կանոնաւորապէս հետեւողները որոնք անդամ կամ աշակերտ կ'արձանագրուին, կ'օգտուին իրենց ընծայուած այս բարերարութիւններէն։

Այս հաստատութիւններուն հիմնական սկզբունքն է իրենց դասերուն հետեւող աշակերտներուն միտքը չի կաշկանդել մասնաւոր ուղղութեան մը մէջ, այլ ասպարէզ տալ որ անոնց կարողութիւնները զարգանան լայն ըմբռնումներով. ապահովել ազդեցութիւններէ խոյս երիտասարդ գործաւորը. յաւագոյն կացութիւն մը ունենալու ճամբան սորվեցունել անոր. կեանքը զուարճացունել, հաճելի ու օգտակար դարձունելով, որպէս զի չըլլայ անտանելի։

Անգլիացի ծանօթ գրող մը, Սըր Ուոլթըր Պէզանդ, այս նիւթին վրայ շարք մը յօդուածներ հրատարակած է որոնցմէ ազդուելով՝ մեծահարուստ անձեր նուիրատուութիւններ ըրած են գիշերային դասախօսութիւններուն և արհեստանոցներուն ի նպաստ։ Վաճառական մը, այդ ընթերցումներուն տպաւորութեան տակ, իր ամբողջ հարստութիւնը կտակած է հիմնարկութեան մը համար ուր երիտասարդ գործաւորներն ու գործաւորուհիները երթան ուսմունք և արհեստ սորվիլ։

Լոնտոնի համանման հաստատութիւններէն մէկը միայն—ի Ռէճընդ Սդրիդ—կը յաճախեն տասնըութ հազար հոգի, երկու սեռէ, որոնք կը գտնեն հոն կրթութիւն, դաստիարակութիւն, զբօսանք, մտաւորական ու ընկերային կեանք։ Ասոնց ընդհանուր թիւը կը հասնի յիսուն հազարի։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Ուրիշ թղթակցութիւն մը, դարձեալ Սեբաստիայէն, այս անգամ դատաստաններուն անօթութիւնը չի պատմեր մեզ թիւերով. որբերուն ոչ նուազ կենսական խնդիրն է որ կը յուզուի։

Սեբաստիոյ մէջ Որբասէր ընկերութիւն մը կայ եղեր, որ կը խնամէ ու կը կրթէ մասնաւոր սերունդին այն ներկայացուցիչները որոնք թէ թիկունք չունին և ուրիշներու գթածութեան կ'ապաստանին՝ քաղաքացիներ ըլլալու համար։ Այս ընկերութիւն եօթն ութ տարի առաջ կազմուեր է և մինչեւ ցարդ 25—26 որբ ընդուներ է, ինչ որ, չնչին ըլլալուն համար, մեծ արդիւնք մը չի ցուցներ։ Թղթակիցին բացատրութեամբ նիւթականի անձկութիւնն է առաջ պատճառը. իրեն դիմող ամեն որբ չէ կրցող ընդունիլ, վասն զի պիւտճէն չի ներեր. քաղաքին հարուստ ու բարեկեցիկ դասակարգը ձեռքէն եկած նպաստը չըներ որպէս զի որբախնամ մարմինն ալ ամեն դիմումներուն սիրալիր ընդունելութիւն ընէ։ Այս պարագաներուն մէջ իր ութամեայ գոյութիւնն իսկ յամառ աշխատութիւն ու անվհատ ոգի մը կ'ապացուցանէ. ու կ'ապացուցանէ նաև որ եթէ մինչեւ հիմակ անձուկ սահմանի մը մէջ դարձած է, ցուրտ փայլուն արդիւնքներէ, բնաւ իբր չէ յանցանքը, այլ անոնց որ աչքերնուն առջեւ ունենալով բարեգործական այդ մարմինը, մօտէն տեսնելով անոր գովելի ջանքերուն, անտարբեր ու սառն դէրք մը կը բռնեն։

Թղթակիցը կարեւոր ծրագրի մը գաղափարը կը ներկայացնէ մեզ. կ'ըսէ թէ, քանի որ Պոլսոյ որբանոցը այնքան կը դըժգոհեցնէ Հայաբարձութիւնն ու Մանուկը և կը խորհուի անջատել իրարմէ, կարելի չէ՞ Սեբաստիոյ որբանոցը, ընդարձակուած անշուշտ և ազգային որբանոցը կեդրոնական որբանոցի վերածել,—ըստ որում Պոլսոյ մէջ բարձրագոյն վարժարաններ պակաս չեն—որպէսզի այս պատճառով բարձրագոյն գիշերօթիկ վարժարան մը ունենայ Սեբաստիա, ընդունելով նաև գիշերօթիկ աշակերտներ։ Ու այս գաղափարին գործադրութեան մասին համոզում ձեռք բերելու համար, կ'ըսէ թէ ապրուստն ու ամեն բան աժան են հոն, ու համեմատաբար քիչ ծախքով կրնան խնամուիլ բազմաթիւ որբեր։

Թղթակիցին այս առաջարկը քիչ մը մութ է. իր գաղափարը յստակօրէն չի յայտներ. արդեօք ըսել կ'ուզէ որ Պոլսոյ որբանոցը Սեբաստիա՞ փոխադրուի կամ թէ՝ պարզապէս գիշերօթիկ որբանո՞ց մը հաստատուի հոն։ Այս վերջին իմաստով կրնանք ըմբռնել իր ծրագրին օգտակարութիւնը։ Արդարեւ Սեբաստիոյ պէս կարեւոր կեդրոնի մը համար ամեն ժամանակ բարերար արդիւնք կրնայ ունենալ այսօրինակ գաղափարի մը գործադրումը։ Գաւառներու խորերն, աւելի դիւրին պիտի ըլլայ շրջանաւարտ որբերուն համար գտնել ապրուստի միջոցներ, վասն զի ամեն ասպարէզ դեռ կոյս է ու ձեռնհաս միտքերու կարօտ՝ շահագործուելու համար։

Ընկեր չիկայ. գաղափարը սքանչելի, ձեռք բերուելիք արդիւնքը գերազանց. հապա գործադրութեան միջոցնե՞րը։ Սեբաստացին, անկեղծ մարդ, կը խոստովանի որ տեղացի հայ դասակարգը նիւթապէս անկարող է երկու հարիւր չափ որբերու պէտքերն հոգալ,—որդէն, կարծեմ, նիւթականին հետ բարոյական յօժարութիւնն ալ պիտի պակսի այն Սեբաստացիներուն քով որոնք փոքրաթիւ որբերու համար իրենց լուման կը խնայեն։ Ու գիտեմ կ'ըսէ պոլսահայերուն՝ ժամանակ մը որոշ նպաստ մը յատկացնելու, նոյն իսկ իրենց ծախսածէն նուազ գումար մը։

Գալով այն առաջարկին թէ Պոլսոյ որբանոցը Սեբաստիա փոխադրուի, առիկա քիչ մը անանկ խնդիր է որուն վրայ երկարօրէն մտածել պէտք կ'ըլլայ։ Երբ կրթական հաստատութիւն մը Պոլսոյ պէս կեդրոնի մը մէջ չի ստանար իր կարգադրութեան վերջնական ձեւը, ի՞նչ պիտի ըլլայ եթէ նոյն այդ հաստատութիւնը փոխադրուի երկրորդական քաղաք մը, որուն բարեկեցիկ դասը այնքան չի շահագրգռուիր որբանոցի նման խնդիրներով, ուր վերջապէս չի գտնուիր անանկ հասարակութիւն մը որ պէտք եղած հոգածութեամբ հետեւի բարեգործական հիմնարկութեան մը օրն օրին, չկան ձեռնհաս կամ մասնագէտ անձեր որոնք անցնին անոր գլուխն ըղձածուած ուղղութիւնը տալու, և առանց հաստատութիւն մը պահանջելի պայմաններուն մէջ դնելու համար հարկ եղած նիւթական միջոցը,—որ բաւական մեծկակ գումար մը ըլլալու է,—շատ դըժուար պիտի ըլլայ ճարել։ Վերջապէս տեղական, բարոյական, միջավայրի խել մը պարագաներ կը միանան գէթ առ այժմ անկարելի ընծայելու այսօրինակ գաղափարի մը իրագործումը։

Ուրիշ բան է եթէ ամեն կողմէ յօժարութիւն, փափագ ցոյց տրուի, լրջօրէն ձեռք առնուի խնդիրը, հաստատութեան յարատեւութիւնը երաշխաւորող եկամուտներ յատկացուին քիչ շատ, նուիրատուութիւնները տեղան ամեն կողմէ, յատուկ մարմին կազմուի ձեռնհաս անձերէ, ու եթէ ոչ Սանասարեանի պէս, գէթ անոր մօտաւոր հիմերու վրայ կառուցուի գթութեան այդ պատսպարանը, ու միւս կողմէ, Սեբաստացիներն ալ լուրջ ու խոհական կերպով սկսին ըմբռնել առանց հաստատութեան մը շնորհիւ իրենց ձեռք բերելիք բարոյական թէ նիւթական օգուտները։

Թղթակիցն իր խօսքը կ'աւարտէ ազդու և տխուր կոչում մը ընելով Որբասէր ընկերութեան անդամներուն որ շուտով սթափին և փութան իրենց փոքր որբանոցին մէջ ճիւղ մը հաստատել աղջկանց համար ալ, վասնզի տարբեր դաւանութեան պատկանող ազգային մը աճապարած է յատուկ մարմին մը կազմել որբանոց մը հիմնելու համար, ուր հայ որբուհիներն ընդունուին սա պայմանով որ իրենց տրուած կրթութիւնը տոհմային չըլլայ։

Ճիշդ ժամանակն է ուրեմն որ յիշեալ մարմինին անդամները հայ որբուհիներուն վրայ ալ տարածեն իրենց հոգածութեան հովանին և առանց տատամսելու իրենց որբանոցին մէջ տեղ մը յատկացնեն անոնց համար։ Աւելորդ անանկ վիճակ է ուր Սեբաստացի հայուհի դասակարգին ցոյց տալիք անտարբերութիւնը կրնայ յանցանք մը նկատուիլ, ու անդարմանելի վնաս մը պատճառել։

ՍՐՈՒԱՆԴ

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Գ.

Վանքը կը գտնուին քաղաքէն փախած քաղցի 10—15 ընտանիքներ, որոնք գեղ վարակեալ կարծելով՝ կը փակեն դուռները։ Ուրախութիւն կ'զգայի, որ ժողովուրդն սկսած է հետեւիլ առողջապահիկ կանոններու, և յորդորեցի զիրենք, որ ամեն անգամ այդպէս վարուին քաղքէն և վարակեալ տեղերէ եկողներուն դէմ։ Թէպէտ մեզ վարակեալ չէինք սեպուեր, և ոչ ալ նպատակնիս էր մնալ կամ այցելել վանքը, այսու ամենայնիւ այդ բողէական զգուշութիւնը ինծի հաճելի երեւցաւ։ Ընդհակառակը, երբ տեսանք Թըրճըլէն հոն գացողները, և մինչ հազիւ երկու վայրկեան կար մեր հոն հասնելը, ինքնաբերաբար դուռը բացին և մեր հետ եղող քաղաքացիները ներս առին։ Ցանդիմանեցի զիրենք և յորդորեցի որ հականեխականներ գործածեն. ի՞նչ օգուտ, դուրս եկողներու հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելէ յետոյ էր միայն որ բերին քիչ մը հականեխական, ջերմաչափներն ծխելու։ Տեսնելով որ ընկերակիցքս բոլոր ներս անցեր են, ստիպուեցայ ես ալ այցելութիւն մ'ընել այդ խարխուլ մենաստանին։

Վանքը կը բաղկանայ փոքրիկ բակէ մը, որուն մէջ են եկեղեցին և քանի մը սենեակներ, զորս կը պահպանէ ընտանիքով հոն հաստատուած գիւղացի ազգային մը։ Եկեղեցին դարեւոր, փոքրիկ, մատրանաձեւ շէնք մ'է, նեղ դռնով և ամենափոքր պատուհաններով։ Դարերու հոտ կուգայ մէջէն։ Միակ սեղան մ'ունի, մութ և փոքրիկ, և պատերուն վրայ կ'երեւին Հայ Հայրապետաց և մէկ երկու սրբոց ճգնաւորաց մաշած պատկերներ։ Ոչ դրան և ոչ քարերուն վրայ յիշատակարանի հետքեր չեն երեւիր բնաւ, հետեւաբար շինութեան թուականն անյայտ մնաց ինծ։ Կը կարծուի սակայն որ մօտաւոր 8.900 տարուայ շէնք մ'է, կառուցեալ յանուն Ս. Թովմա Առաքելոյն։ Մատրան հիւսիսակողմը դարանաձեւ գերեզմանատուն մը կայ, որոյ դուռը կը բացուի մատրանին մէջ։ Այցելեցինք զայն ալ, բայց մութ և խոնաւ էր, անկարելի եղաւ երկար սպասել։ Դարանի արեւմտեան անկիւնը բաց գերեզման մը կար, լիցուած աւազով, և այդ աւազանին վրայ թափուած բազմաթիւ ոսկորները հին ճգնաւորաց որք այդ կողմերը մեռած են եղեր։ Ոսկրակոյտին մէջ կային ոլոքի քանի մեծկակ ոսկորներ, որք նմանչ մ'էին նախնեաց հսկայ իրաններուն։ Փափագեցայ հանել տալ մատրան և նըշխարներու լուսանկարները, բայց պատրաստ գործիք չկար։

Մատրան մէջ եկեղեցական գրքերէ միմիայն ձեռագիր աւետարան մը կար, փաթթթուած քանի մը գոյնզգոյն ծածկոցներով։ Լուսարար և ժամարար չկար որդէն, և ունենալու ալ յոյս չկայ։ Աւետարանը վար առի, գիւղացու երկիւղածութեամբ մերկացուցի զինք ծածկոցներէն, հետաքրքրութիւնս իր յիշատակարանն էր, զոր գտնելու համար քանի մը վայրկեաններ թղթատեցի, և յաջողեցայ գտնել։ Ժամանակակից բան մը չունէր, միայն փոքրիկ յիշատակութիւն մը. «Գրեցաւ Աւետարանս, ի Նփրկերտ քաղաք, թվին ՇԼԳ (1084), ձեռ. Գրիգոր Երիցու և Միքայէլ սարկաւագի»։ Վանքին ծառայը խիստ փոքր է, երկրագործական տուն մը չափ, և որդէն իսկ դարձուցած են հասարակ տուն մը. իր լեռնական բակը ծածկուած է անասնոց աղբերով և անմաքրութիւններով։ Վանականաց երկրագործն խաչի յանդիմանեցի, և սպառնացայ զինք «հանել տալ» եթէ չը մաքրէ բակն և եկեղեցւոյ բոլորտիքն աղտեղութիւններէն։ Միթէ նուա՞զ անմաքուր էր և մատուռն, մանաւանդ գերեզմանատունը։ Ո՛ր մէկն ասենք։ Աղբիւրն անատ է, պարսպէն դուրս հիւսիսակողմը կը հոսի լերան կողերէն և առջեւն ունի փոքրիկ պարտէզ մը, անմշակ, անճաշակ։

Բան մ'որ վրաս հաճելի տպաւորութիւն ըրաւ, Թըրճըլի սրտաբաց տեսարանն էր, որոյ առջեւ պարզուած կը կենար պատկառելի տարածութիւն մը, մանրանկար մը ծովային հորիզոնի անհունութեան։ Կէսօրուան դիտեցինք զայն։ Մէկ և կէս ժամէ յետոյ մեկնեցանք։

Ս. Թովմա Առաքելոյ վանքէն հինգ վայրկեան հեռանալով՝ կը հասնինք Թըրճըլ հայաբնակ փոքրիկ գիւղն, որոյ անունով վանքն ալ կը կոչուի Թըրճըլ։ Եկեղեցի եւս չունին. իրենց եկեղեցին Թըրճըլի փոքրիկ վանքն է, առանց վարդապետի, առանց տէրտէրի, առանց հոգեւոր մատակարարութեան։ Երբեմն երբեմն, ուխտաւորներ գնացած ատեն, Հաջըօղի տէրտէրնիր կուգան այդ վանքուկն, խաչհամբոյրները ժողովելու։ Նորա նիւթական ու բարոյական ուրիշ պէտքերու վրայ մտածող չկայ։ Կ'ըսեն թէ երբեմն «Հրաչագործն» հոս անցուցեր է իր օրերէն մաս մը, սակայն ի՛նչ յիշատակ թողած ունի հոն։ Մեր նախնիք, կուսակրօնք, իրենց կենաց բոլոր մասն անձկանօք կը փափագէին անցունել ի մենաստանս, ինչ որ չի տեսնուիր դարիս։

ՈՒԽՏԱՒՈՐ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (101)

ԺԻՒԼ ՏԸ ԳԱՍԹԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Անշարժ կեցաւ ընդ մէջ իր մօրն արցունքներուն որք աչքերը կը գալարէին և այն մարդուն սպառնալեացը որ իրեն համար հայրական զգացումներ ունեցած էր, այն մարդուն որուն կը պարտէր իր էութիւնը։

Թերեւս երբեք աւելի սրտաճմլիկ կացութիւն չէր տեսնուած։

Խեղճը կը գալարուէր բուռն տանջանքի մը ներքեւ։

—Աստուա՛ծ իմ, Աստուա՛ծ իմ, մրմնջեց...

Չէր հաւատար մօրն ամբաստանութիւններուն։

Գերագոյն անձկութեան աղաղակ մը արձկեց.

—Աստուա՛ծ իմ, ո՞վ պիտի լուսաւորէ միտքս։

Մարքիզը քայլ մը առաւ դէպ ի դուռը։

Մարք անոր վազեց.

—Հա՛յր իմ...

Բօլին ալ կարկառեց իր մոլորագին բազուկները։

—Զաւա՛կս, զաւա՛կս։

Երիտասարդը պահ մը եւս վարանեցաւ տեսնելով մօրն աչքերը՝ վիշտէ նուաղուն, արցունքով ուռած։

Բայց ձեռքը մարքիզին կարկառեց։

Բօլին խղդուկ հեծքին մը արձակեց... ելաւ, յետոյ դուրս փախչելով սենեակէն, վար իջաւ սանդուխէն գանգաչուն... մոլորաբարբ... կիսամեռ... և դուրս նետուեցաւ աղաղակելով.

—Ժամանակով անոր մարմին առած էր ինէ, հիմակ սիրտն է որ կը յափշտակէ։

ՎԵՐՋ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍԻՆ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Ա.

Ժամ մը կար որ Պ. Լանթէն իր աշխատութեան խուցն էր, Լոնտրա փողոցին փառաւոր օթէլին մէջ, զինք շրջապատող պուրսայի արտաքին միջնորդներուն տալով իր հրամանները՝ օրուան պուրսային վրայ, երբ այդ խուցին դուռը կեցող բարապանը ներս մտաւ կամաց մը և Իրվօա մարքիզին քարդն իրեն յանձնեց։

Դրամատէրն անշնմարելի սարսուռ մը զգաց, յետոյ իր շուրջը գտնուողներուն դառնալով.

—Վայրկեան մը ներողութիւն, պարոններ... կարեւոր այցելութիւն մը։

Ամեն մարդ դուրս ուղղուեցաւ, բայց Պ. Լանթէն, իր քարտուղարին խուցին վրայ բացուող դուռ մը ցուցնելով՝ ըսաւ.

—Հոն մտէք... քարտուղարս պիտի հաղորդէ մնացեալ հրահանգներս։

Ցետոյ, երբ ամեն մարդ դուրս ելաւ, ինքն անձամբ կղպեց դուռը և բարապանին դառնալով որ անշարժ կեցած իր հրամաններուն կը սպասէր.

—Ներս մտցուցէք, հրամայեց, Պ. տ'Իրվօա մարքիզը...

Մարքիզն երեւցաւ։ Սաստիկ տժգոյն էր... դեռ բոլորովին յուզուած այն տեսարանէն որ տեղի ունեցած էր իր կնոջ, իր զաւկին և իր միջեւ... վասն զի այն անյողդողդ ընթացքը զոր բռնած էր այդ տեսարանին միջոցին, անհետ էր եղած Բօլինի մեկնումէն յետոյ, խոլ մտատանջութեան մը տեղի տալով։ Անցեալը զոր մեռած կը կարծէր, կ'երեւան կ'ելլէր իր շուրջը, ամեն ձեւերով... Պ. Լանթէն, իր նախկին մեղսակիցն իր վրայ կը տիրէր միասին գործուած ոճիրներուն յիշատակովը։

Կինը մեռած չէր։ Ազատ էր... գտած էր իր զաւակը։ Պայքարը չէր վերջացած։ Ընդհակառակը պիտի վերսկսէր աւելի սաստիկ, աւելի սոսկալի քան երբեք, վասն զի զաւակն հիմակ անշարժ չէր, կամազուրկ, չհասկնալու չափ պզտիկ։ Մարդ եղած էր։ Կրնար իր կարծիքն ունենալ, մէկուն կամ միւսին կողմը բռնել՝ անարժան մօրը կամ բուտ երեւոյթին անձնուէր հօրը, եթէ հաւատ ընծայէր մօրն ամբաստանութիւններուն կամ երախտագիտութիւնն ուրիշ ամեն զգացման յաղթէր։ Մարք մէկն էր որուն հետ վարուելու էր, և եթէ հաւատ ընծայէր մօրը խօսքերուն, կինի սպանիչին առջեւ պիտի ցցուէր իբրեւ դատաւոր, թափուած արեան հաշիւը պահանջելու համար։

Պ. տ'Իրվօա անմիջապէս ըմբռնած էր այս ամենը և անձկութիւն մը սեղմած էր զինքը, անձկութիւն մը որ աւելցած էր մեկնած պահուն զաւակը տեսնելով, վասն զի Մարք հազիւ պատասխան տուած էր իրեն։ Երիտասարդը թաղուած մնացեր էր թիկնաթոռին մէջ, մարմինը հեծկլտուքներէ ցնցուած, բազուկները վզէն գալարուած, գլուխ մը ցուցնելով ձգելուն համար մայրը որ երթայ, իր հայրագին համար նպաստաւոր վարուած ըլլալուն... պատրաստ ելլալու, վազելու խեղճ կնոջ ետեւէն որուն հեռանալը տեսած էր դանդաչուն և ջախջախուած... և մարքիզը կը դողար որ Մարք նորէն կը տեսնայ իր մայրը, ուրիշ բացատրութիւն մը կունենայ անոր հետ որ այս անգամ կրնար իրեն աննպաստ դառնալ... Ի՞նչպէս արգիլել այս բանը։ Ի՞նչպէս անհնարին ընծայել հանդիպում մը որուն երկուքն ալ պիտի փափագէին անշուշտ։ Ահա թէ ի՛նչ բանէ կուզէր գերծ մնալ մարքիզը, և ի դուր կը յոգնեցունէր ուղեղը այս արգելքին հասնելու համար։

Մարք չէր գիտեր Բօլինի հասցէն... բայց Բօլին Փարիզի մէջ էր։ Պիտի ուզէր նորէն տեսնել իր մայրը և պիտի տեսնէր։

Մեկնիլ և հետ տանիլ Մարքը։ Միթէ՞ք իսկ անցընելու չէր։ Մարք պիտի մերժէր հեռանալ։ Տարօրինակ պիտի գտնէր այդ յեղակարծ ուղեւորութիւնը։

Իր տագնապին մէջ մարքիզը եկած գործած էր այն մարդուն զրան որ մինչեւ այն ատեն զինքն ազատած էր ամեն ձախողուածներէ...

Դողահար տեսնելով զայն, Պ. Լանթէն անմիջապէս հասկցաւ որ արտակարգ բան մը տեղի ունեցած էր...

Կարծեց որ Մարք բացարձակ կը մերժէր իր աղջկան հետ ամուսնանալ, և թէ մարքիզն այս որոշումը կուգար իրեն հաղորդել, վասն զի այս ամուսնութիւն միակ ու յարատեւ առարկան էր հիմակ իր մըտադրութիւններուն։

Մարքիզին առաջին բառերն ուրիշ ընթացք մը տուին իր գաղափարներուն, բայց դարձեալ սխրժելի չեղաւ իրեն յայտնուածը։

—Գիտէ՞ք, ըսաւ Պ. տ'Իրվօա, որ հակառակ գէշ գուշակին զինք բորբոքող կատաղութիւն մը, գիտէ՞ք որ կինս դեռ կ'ապրի։

—Տիկին մարքիզուհին չէ՞ մեռեր։

—Ոչ։ Կ'ապրի և Փարիզի մէջ է... Եւ պիտի շնորհաւորեմ քու բարեկամներդ...

—Եւ ո՞վ ձեզի իմացուց։

—Տեսայ զինքը...

—Տիկին մարքիզուհի՞ն։

—Այո... հիմակ տունէս դուրս ելաւ։

—Տիկին մարքիզուհի՞ն։

—Այո, տիկին մարքիզուհին։ Մարքին մայրը, խենդը... Տեսաւ իր զաւակը։ Ամեն բան ըսաւ անոր, թէ ես էի հայրը սպաննողը, թէ ո՞վ Պեալօն և իր աղախինը սպանել տուողը։

—Ի՞նչպէս գիտէ, ըսաւ դրամատէրն ափիբերան...

—Զգիտեմ ըսեմ, բայց գիտէ։ Այս բանը ոճիրներով բարձրածայն ամբաստանեց զիս։

—Եւ պարոն կո՞մսը։

—Մարք ի սկզբան չհաւատաց։ Այնքան անճշմարտանման կ'երեւայ ասանկ սոսկալի ոճիրներ գործելու։ Իմ կողմս անցաւ՝ երախտագիտութեան առաջին թափով մը, բայց մտատանջ, անորոշ մնաց, մօրը ցաւագին հեծքերէն ցնցուելով։ Նորէն պիտի տեսնեն զիրար և այն ատեն...

—Այո, ըսաւ դրամատէրը, խոժոռ, ծանր է, շատ ծանր... Պէտք չէ որ զիրար նորէն տեսնան։

—Եւ ի՞նչպէս արգիլել։

—Միշտ քովս է տօքթոր Վօքոնթուալ վկայագիրը... Տիկին մարքիզուհին խելագարուած է...

—Նորէ՞ն փակել տալ։

—Ուրիշ միջոց չեմ տեսներ...

—Անհնար է։

—Ինչո՞ւ։

—Զաւակը տեսաւ որ խենդ չէ անիկա։

—Ո՞վ պիտի կրնայ ըսել իրեն անոր ինչ ըլլալը երբ նորէն յիմարանոց փոխադրուի։ Արագօրէն, խոհեմութեամբ գործելով... Գիտէ՞ք ուր կը բնակի։

—Ոչ...

—Ի՛նչ, ետեւէն մարդ չղրկեցի՞ք։

—Միտք չըրի։ Խելքս գլխէս գացած էր։

—Ատիկա սխալ մըն է, պարոն մարքիզ, մեծ սխալ մը որ թերեւս ժամանակ մը կորսնցունել պիտի տայ մեզ։

—Միտք չըրի, կրկնեց Պ. տ'Իրվօա։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ 10/22 ՀՈԿՏ. 1895

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.—Անցեալ շաբթուն բովանդակ Հունգարիոյ բազմանիներուն կամ քաղաքամասերուն մէջ ժողովը գումարուեցաւ ի Փեշդա, և որոշուեցաւ որ երբ Հրեայ Քրիստոնէից հետ ամուսնանան, անոնց կրօնական արարողութիւնը սինակոկներու մէջ չկատարուի: Հրեայ երիտասարդը թէ օրիորդն որ քրիստոնէի մը հետ ամուսնանայ, պէտք է յայտ կարէ իր ամուսնութիւնն հրեական տաճարի մը մէջ օրհնել տալէ, և չատամայ քաղաքային ամուսնութեամբ և քրիստոնեայ եկեղեցւոյ մէջ կատարելի կրօնական արարողութեամբ: Այս որոշման դէմ միայն մէկ բարոնի բողոքեց. միւս ամեն բարոնիք այս խիստ կանոնը գտնել պարտ սեպեցին, չքաջալերելու համար Հրեաներուն Քրիստոնէից հետ ամուսնանալու տենչը: Կրօնային այս աններողամտութիւն կը պախարակուի Փեշթայի լրագրոց մէջ, որք դիտել կու տան թէ բողոքական եկեղեցին որոշեցին ամեն դաւանութիւններէ խառն ամուսնութիւններն օրհնել՝ քաղաքային արարողութեան կատարումէն ետքը: Կաթոլիկ կղերը չօրհներ քրիստոնէից ամուսնութիւնն Հրէից հետ, բայց մինչև հիմա գործադրած կանոնէն թեթև չեղած մ'ընելով, կ'օրհնէ կաթոլիկներու ամուսնութիւնն յոյներու կամ բողոքականներու հետ, եթէ ոչ-կաթոլիկ ամուսինք գրաւորապէս խոստանան իրենց զաւակները կաթոլիկ կրօնին մէջ մեծցնել:

Հունգարիոյ կրօնային և քաղաքային ամուսնութեան երկպառակ վիճաբանութեան առթիւ այս կէտ որոշուեցաւ որ ամուսնական արարողութիւնը, քաղաքային ըլլայ թէ կրօնական, պաշտօնական տեղւոյ մը մէջ միայն կը կատարուի, քաղաքային արարողութիւնը քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ, հրապարակաւ, իսկ կրօնային արարողութիւնն, եկեղեցիի, ժողովարանի կամ սինաւոնի մէջ, այսինքն՝ կրօնական շէնքի մը մէջ, նոյնպէս հրապարակաւ: Ոչ մէկ ցեղ, ոչ մէկ կրօն, ոչ մէկ ազգ կամ կուսակցութիւն՝ Եւրոպիոյ կամ Ամերիկայի մէջ՝ միարէն անցաց կամ կ'անցունէ ամուսնական արարողութիւն մը կատարել առանձին, տան մը մէջ, զբօսարանի կամ պանդոկի մը մէջ: Զէ թէ Հունգարիոյ մէջ, այլ քաղաքակիրթ աշխարհի, մանաւանդ Քրիստոնէութեան ամեն կողմն այս է ընդհանուր և պարտաւորիչ կանոնը. — քաղաքային պայմանագրութիւնը քաղաքային պաշտօնարանին մէջ կ'ըլլայ, իսկ պսակն՝ անպատճառ եկեղեցւոյ մէջ: Միայն Հայերուն նորամուտ սովորութիւնն է տուներու մէջ պսակի արարողութիւն կատարել, և տունէն դուրս եղողներն ալ անպատճառ եկեղեցւոյ մէջ չեն կատարեր պսակնին: Զբօսարաններու կամ օթեւաններու վերի յարկը կամ միջին յարկը, մեծ կամ փոքր դահլիճն առժամանակեայ մատուռի վերածողներ անպակաս են: Իրաւ է որ Եւրոպացիներն ալ, որոց կ'ուզենք հետեւիլ մեր աշխարհիկ նորամուտ սովորութեանց մէջ, հարսնիքներ կը կատարեն զբօսարաններու, ճաշարաններու, կամ պանդոկներու մէջ, բայց միայն հարսանեկան հիւրասիրութեան կամ հացկերոյթին համար կը դիմեն այս տեղի կամ նուազ հրապարակային տեղերու. իսկ արարողութեան բուն կրօնական ու նուիրական մասն եկեղեցւոյ մէջ կը կատարեն, որով արարողութիւնն կ'ունենայ պատկառելի, ազդուական, նուիրական կ'ըլլայ, հարսին ու փեսին մտքին ու սրտին վրայ իր մնայուն տպաւորութիւնը կը թողու, և ճշմարտապէս հրապարակային և հանդիսաւոր արարողութիւն մը կ'ըլլայ: Անցեալին մեր մէջ ալ ի հնումն այսպէս էր, և հիմակ ալ նոյն պատուական սովորութիւնն անվթար պահողներ շատ կան թէ՛ հոս և թէ գաւառներու մէջ: Տեղութիւն որ եղած է, առանց պատճառի չէր հարկաւ. Բայց կրօնային կամ ազգային իրերու մէջ, հնոյն վերադառնալը միշտ նախամեծար է, և պսակներու մասին, անոնց եկեղեցիի մէջ կատարուիլն ամենէն բնական և ամենէն օրինաւոր ձեւը պէտք է նկատուի: Երբ բարեկեցիկ դասերն ասկէ ընդհանուր կանոն ընեն իրենց, յուսալի է որ հոյ ընկերութեան խոնարհագոյն դասերն ալ հետզհետէ նոյն սովորութեան կը հետեւին, և մանաւանդ կամ հանրային բնակարաններու կամ զբօսատեղիներու մէջ պսակի արարողութեան կատարման նման նորամուտ անճահ սովորութիւն մը բոլորովին վերջ կը գտնէ մեր մէջ:

Բ. Փ.

Քաղաքական Տեսութիւն

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ մէջ այս օրերս նախարարական փոփոխում մը ծանուցինք: Ռումանական քաղաքականութիւնն այնքան շահագրգիռ չէ. բայց կան պարագայներ նոյն իսկ Ռումանիոյ մէջ որք միջազգային աշխարհհավարութեան հետ սերտ կապակցութիւն ունին: Պ. Քադարճիուի պաշտօնական վարչութիւնն որ հրաժարեցաւ՝ 1892ին կազմուած էր: Այս վարչութեան օրով բաւական օգտակար գործեր գործուեցան: Օրինակի համար, Պուքրէշէ մինչև Քիւսթէնճէ կամ Քոնսթանցա երկաթուղւոյ կարեւոր գիծը շինուեցաւ: Պուքրէշի ամրութիւնք ի գլուխ հանուեցան, և սպառազինուեցան: Ռումանիական գանձուն վիճակը լաւ մնաց, թէև մէկ—երկու հունձք անյաջող եղած էին: Բայց այս նախարարութիւնն իր նախորդներէն զանազանող էական կէտն այն էր որ արտաքին քաղաքականութեան մասին հրապարակաւ յայտարարեց թէ Ռումանիա որոշապէս և վերջնապէս յարած է Երրեակ Նիզակակցութեան: Ներքին քաղաքականութեան մասին ամենէն յիշատակելի տնօրէնութիւնն էր գեղացիներու հասարակաց արքունի հողերու վրայ, որով հողագործներ մշակներ գործաւորի վիճակէն բարձրացան հողատէրի վիճակին: Օտար, մանաւանդ անգղիական դրամագլուխներ մուծուեցան ի Ռումանիա, բանեցնելու համար երկրին հանքերը, բարեփոխելով հանքային հին օրէնքն որ սկզբամբ կը մերժէր օտարներուն հանքային շահագործումը: Թէև նախարարութիւնը շատ զօրաւոր էր խորհրդարանին մէջ, բայց այն տեսակ դէպք մը որուն ռումանական ամեն կուսակցութիւն յանցագործ գտնել եղած է կացութիւնը բոլորովին փոխեց: Ֆրանսայի «Բանամայէն» և Իտալիոյ «Բանդաբիկէն» շատ առաջ, Ռումանիոյ մէջ կը կատարուէին դասեր խորհրդարանական մարդոց դրամաշնորհութեան համար, օրինակի համար Հանգուցեալ Պ. Եուժան Պրոդիանոյի օրով-Վերջին դասն որ քանի մը ցայլից ամբաստանութեամբ սկսաւ և նոյն ինքն պատերազմական նախարարին ամբաստանութեան յանգեցաւ, 1887ին տեղի ունեցաւ: Այս տեսակ երկու դատերու մին ի Պուքրէշ, մաքսատան գողութեանց առթիւ, միւսը Պրէյիլինկի դատն, որ ի կալած պաշտօնէի կաշառակերութեան դատ մ'էր,—կը մնաէր միայն պահպանողական երեսփոխաններու, անձնական բարեկամներ նախարարապետին, և նախարարութեան պաշտպաններուն: Ամբաստանեալներէն մին, նախկին դատաւորապետ և նախկին երեսփոխան Պ. Բոսելաբու, քննական էր ներքին գործոց պահպանողական նախարարին, և սակայն բաւական եղաւ ընդդիմադիր լրագրութեան նոյն իսկ նախարարներուն դէմ ամբաստանութիւններ ընելու: Դատական նախարարն, որ ազատական-պահպանողական կուսակցութեան կը վերաբերի, ամեն ազատութիւն տուաւ դատարաններուն՝ ամբաստանեալները քննելու և դատելու, առանց նկատելու անոնց ընտանեկան կապակցութիւնը նախարարներու և այլ բարձրադիր անձնաւորութիւններու հետ: Ասոր վրայ պահպանողական լրագիրք սկսան հասկնալ թէ բոլոր այս դատեր ուրիշ բան չեն բայց եթէ ազատական—պահպանողական Պ. Քարբի և պաշտօնակից միւս երկու նախարարներուն կողմէ հնարք մը՝ պահպանողականները տապալելու և իշխանութիւնը բոլորովին իրենց ձեռքն անցունելու: Ասոր վրայ նոյն իսկ նախարարներուն մէջ վէճ ծագեցաւ: Քարբ թագաւոր խնդրեց նախարարներուն՝ շարունակել իրենց պաշտօնը մինչև տարեկան ռազմափորձերուն վերջը, զորս դիտելու համար օտար բարձրաստիճան հիւրեր եկած էին Պուքրէշ: Ռազմափորձերէն ետքը, թագաւորն բառ օրինի ազատական կուսակցութեան յանձնեց իշխանութիւնը Պ. Ստէֆըր Աէպուրձայի վարչապետութեամբ, որ արդէ խորհրդարանին մէջ փոքրամասն ըլլալով, կոչում ըրաւ երկրին՝ նոր երեսփոխանութիւն մը կազմելու համար: Որովհետեւ կաշառակերութեան կասկածը միայն պահպանողականներուն վրայ ծանրացած է, կ'երևի թէ ազատականք և ազատական-պահպանողականք առաւել մեծամասնութիւն պիտի կազմեն նոր երեսփոխանութեան մէջ: Բայց կ'ըսուի թէ անխախտ պիտի պահուի Ռումանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնն, որ է Երրեակ Նիզակակցութեան հետեւող ըլլալ:

ԱՆԳԼԻԱ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ ԵՒ ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՔ

Ցայտնի է թէ սահմանագլխի սատիկ վէճ մը կայ ժամանակէ մ'ի վեր ընդ մէջ Վենեզուէլայի և Անգլիոյ: Անոնցմէ իւրաքանչիւրն իբրև իւրը կը պահանջէ երկիր մը ուր կան ոսկեհանքեր, և որ կը գտնուի անգլ. Կիւյանի սահմաններուն վրայ: Վենեզուէլա ի զուր առաջարկած ըլլալով Անգլիոյ որ խնդիրն իրաւարարութեան ենթարկուի, դիւանագիտական յարաբերութիւնք երկար ժամանակէ հետէ խզուած են երկու երկիրներուն մէջ: Նիւ-Եորք Հէրըլտ ամերիկեան հնդիկներու կողմէ տրըուած լուր մը հրատարակեց անցեալ օր թէ անգլ. զօրախումբ մը սահմանագլխէն անցեր է և Պրազիլիոյ մէջէն կ'անցնի՝ վէճի տակ գտնուող երկիրը գրաւելու համար: Բայց այս վերջին լուրն անգլ. թերթերն հերքեցին իրենց անցեալ հինգշաբթի թուովը նմանապէս հերքուեցաւ այն լուր թէ Միաց. Նահանգաց կառավարութիւնն այս մասին վերջնագիր ղրկեր է Լոնտոնի կառավարութեան: Բայց Միաց. Նահանգները միջնորդած են իրաւախոհութիւն մը յառաջ բերելու համար, և թէպէտ իր ջանքեր ցարդ ի դերեւ ելած են, Ուաշինկդընի կառավարութիւնը կ'ըսէ երկու կողմերուն ալ թէ խնդիրն այս վիճակին մէջ չի կրնար թողուիլ, և քանի որ ինք հոգածու է ամերիկեան երկիրներու խաղաղութեան համար, կը թախանձէ երկու կողմերուն վերջ տալ իրենց վէճին:

ՄԱՏԱԿԱՍԿԱՐ. — Մեյնժէ զօրավար Թանանարիվէ Մաճանկա նաւահանգիստը պիտի իջնէ եւրոպական զօրքերով որք Դեկտ. ամսուն Ֆրանսա պիտի վերադարձուին: Տիւշէն զօրավար առայժմ կը մնայ մայրաքաղաքին մէջ: Թամաթավի կողմերն ալ բոլորովին Ֆրանսացւոց հպատակիլ են: Ֆարաֆադ կարեւոր քաղաքին գրաւումէն ետքը, Ֆրանսացիք զինարանին մէջ գտեր են 1,200 հրացան և 39 թնդանօթ:

ԻՏԱԼԱՑԻՔ Ի ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ. — Ռաս Մանկաշա հաշտութիւն խնդրեց:

Մենիլիք թագաւոր կայծակնաձայն եւ զաւ Լիգոյին գործածումը կորսոյ:

Մանկաշա Հապէշ քանանայներ ղրկած էր հաշտութիւն խնդրելու: Իտալացիք, հաշտութեան համար բանակցելով հանդերձ, կը կարծեն թէ այս խաղաղասիրութիւն ժամանակ վաստկելու հնարք մը ըլլայ Հապէշներուն կողմէ, ուստի կ'ամրացնեն իրենց գրաւած յառաջապահ դիրքերը:

ՍԵՐՊԻԱ. — Ֆրանսայի սեղանաւորաց խումբ մը Պելկրատի քաղաքապետութեան առաջարկեց փոխառութիւն մը քաղաքին քարափներուն և կոյուղիներուն շինութեան համար: Հոկտ. 18ին ամենապատիւ դատարանին մէջ, 144 բողոքներ (անվճար փոխանակագրերու դէմ) կայծի վերջին անանկութեանց հետեւանք: Կը փակուի դատական մանր տուներու ընդհանուր անանկութենէ մը: Երկրին ելմտական այս տխուր վիճակին պատճառաւ, նախարարութեան դիրքը խախտած է:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Լոպանով իշխանին Փարիզ գտնուած միջոցին կարգադրուած խնդիրներէն մէկն ալ այս է եղեր որ Ռուսիոյ մէջ թղթադրամը վերցնելու և տեղը մետաղադրամ հաստատելու համար պէտք եղած արծաթ դրամին մէկ մեծ մասը Փարիզի Փողերանոցին մէջ պիտի կոխուի:

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Հոկտ.— Հոնկ Քոնկէ կը հաղորդեն թէ Ֆորմոզայէ եկած լուրերուն նայելով Ճափոնցիները հոկտ. 16ին առեր են Թայվան: Թէւանը ամբռկնելու համար ամեն պատրաստութիւնները տեսնուած են. հոն հաւաքուած բնիկներ չեն ուզեր անձնատուր ըլլալ առանց պայմանի: Կատաղի կռուի մը կը սպասուի:

ՎԻՕՐԹ.—Երեկ Ֆրիտրիխ Գ. Կայսեր արձանին բացումը կատարուեցաւ յետոյ Վիլհէլմ կայսր արձանին առջեւ ձիու վրայ նստած ճառ մը արտասանեց: Մաղթեց որ ամենքն ալ այդ արձանին առջեւ հանդիսաւոր կերպով խոստանան պահպանել ինչ որ ձեռք բերուած է: Ճառը վերջացուց հուր րա Ֆրիտրիխ կայսրուհին գոչելով: Մեծ խանդավառութիւն: Կայսրն ու կայսրուհին, իշխաններն և պատգամաւորութիւնները պսակներ դրին: Կէս օրէն ետքը Վիլհէլմ կայսրն ու կայսրուհին գացին Ստրազպուրկ ուր հասան իշխանուհի Ֆրիտրիխ կայսրուհին հետ: Անկէ ալ մեկնեցան գոհունակութիւն յայտնելով իրենց եղած ընդունելութեան համար:

ՓԱՐԻԶ.—Վիլհէլմ կայսր իր ճառին մէջ կը յայտարարէ թէ Գերմանիա պիտի պահէ Ալզաս-Լօռէնն, ինչ որ ալ ըլլայ:

—Ծերակոյտի անդամ Պ. Մանիէ մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեցաւ՝ Հարաւային Երկաթուղւոյ Ընկերութեան պարտամուրհակներուն հրապարակ հանման գործին մէջ իր շահաշահութեան համար:

—Զօրավար Տիւշէն Մատակասքարէն կը հեռագրէ թէ կղզին ամբողջապէս հնազանդած է:

—Բորդ Արթիւրը պարգեւելու համար Ճափոնի և Ֆրանսայի, Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջև կատարուած բանակցութեանց ծանուցագրերը վերջնապէս պիտի փոխանակուին ամսոյս 21ին:

—Շաբաթ օր Էլիզէի պալատը գումարուած նախարարական խորհրդին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հանօթօ Թօքիօյէ հեռագիր մը հաղորդեց, ծանուցանող թէ այսօր վերջնապէս պիտի ստորագրուի Ֆրանսայի, Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջամտութեան վերաբերեալ բանակցութեանց վերջնական թուղթը:

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ
Հրատարակուեցան 38, 39, 40 եւ 41 թերթերը: Վերջին թերթը կը հասնի մինչեւ **Perceptible** բառը:
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ ՄԻԱՅՆ ՄԷՋԻՏ
Իւրաքանչիւր թերթը 20 փարայ
Դիմել ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ, Պոլիս Սուլթան համամ փողոց թիւ 14

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն բաւական կազդուրուած ըլլալով կրցաւ նախագահել այդ նիստին:

Իզմիրի Գարըը Եաղսի հայոց եկեղեցւոյն սեպհական հողին վրայ կառուցանելի ազգ. երկսեռ վարժարանին շինութիւնն արտօնող կայս. Ֆէրմանը յանձնուած է Պատրիարքարանի, որ պիտի ղրկէ զայն Իզմիրի Առաջնորդարանը:

Մալաթիայէն կը հաղորդեն մեզ, թէ Գաւառական Ժողովը Քաղաքական Ժողովոյ ընտրութիւն կատարելով տեղեկագրած է ի Պատրիարքարան, Ազգ. Վարչութեան վաւերացումն ստանալու համար:

Օղուլլուքեան, Շնորհքեան, Փօրթուգալեան, Իսկէնտէրեան և Եսայեան ընտանիքները կը մատուցանեն իրենց ջերմագին շնորհակալութիւնը բոլոր այն բարեկամաց, որք ՕՂՈՒԼԼՈՒՔԵԱՆ ՄԱՐԻԱՄ Օրիորդին յուղարկաւորութեան հանդիսին ներկայ գտնուելով, յայտնեցին իրենց ցաւակցական զգացմունքը:

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Տրապիզոնի նահանգին Օրտու գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Կիրասոն գաւառակին գայմագամ Նէվզաթ պէյ և իրեն յաջորդեց Օրտուի գայմագամ Ռիւշտի պէյ:

Էրզրումի Գարաքիլիսէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Անթապ գաւառակին գայմագամ Իպրահիմ Նէճաթի էֆէնտի և իրեն յաջորդեց Գարաքիլիսէի գայմագամ Սիւլէյման էֆէնտի:

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էնկիւրիի նահանգին Զօրում գաւառին Նաիպ Մէհմէտ Նազիֆ էֆէնտիի:

Արհեստից շքադրամ տրուեցաւ Հէրէքէի կայս. գործարանին մէջ ծառայող Մկրտիչ աղայի աղջկան՝ Օր. Էլմասի:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ. — Հոկտ. 8 Թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Էնկիւրիի, Խարբերդի, Ատանայի, Տիարպէքիրի, Սըվազի, Պէյրութի, Տրապիզոնի, Վանայ և Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի, որ արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս, երէկ այցելութիւն տուաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց: Դեսպանին կ'ընկերանար Պ. Մաբրինիչ, որ առժամաբար առաջին թարգմանի պաշտօն կը վարէ:

Սըր Ֆիլիբ Քըրրի հինգշաբթի օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով: Կ'ըսուի թէ Սըր Ֆիլիբ նոյեմբեր 8ին մայրաքաղաքս պիտի դառնայ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հանօթօ, հեռագիր մը ուղղելով մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպօնի, շնորհաւորած է անոր ապաքինումը:

ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ.—Եգիպտոսի նախարարապետ նուպար փաշա, որ տակաւին Ֆրանսա կը գտնուի, առողջացած է և հոկտ. 13ին Մարսիլիայէն ճամբայ պիտի ելնէ դէպ յԱղեքսանդրիա, ուր պիտի ժամանէ հոկտ. 17ին: Նուպար փաշա անկից Գահիրէ պիտի երթայ Խտիվին հետ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Ժողովն որոշած է բժշկական խիստ հսկողութեան ենթարկել Միջերկրականի եգիպտական ծովեզերեն եկողները:

ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԵՐ.—Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, խորհրդակցութիւններ կը կատարուէին՝ օսմանեան մաքսատանց արժէթուղթերն և երկաթուղւոյ միացեալ գծերու փոխառութիւններէն մնացած մասը միացնելով աւելի աժան տոկոսով նոր արժէթուղթերու վերածելու:

Խորհրդակցութիւնք աւարտած և այդ առաջարկն ընդունուած է, զոր վաւերացուցած է կայս. Իրատէ մը: Այժմ կ'ըսպասուի Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընի վերադարձին, որոյ ժամանելուն այդ արժէթուղթերու միացման գործին համար որոշում մը պիտի տրուի:

Օսմանեան մաքսատանց արժէթուղթերը կազմող 6,499,988 օսմանեան ոսկւոյ գումարէն, որ ինը տարի առաջ փոխ առնուած էր՝ հարիւրին հինգ տոկոսով և հարիւրին մէկ գլխավճարով, մինչև հիմայ դրամագլխէն ի հաշիւ վճարուած գումարները զեղչելով մնացած է՝ 5,831,408 օսմանեան ոսկի: Նոյնպէս երկաթուղւոյ միացեալ գծերու շինութեան համար հարիւրին եօթը տոկոսով փոխ առնուած 1,014,317 օսմ. ոսկիէն ալ 783,199 օսմ. ոսկի, որ ըսել է ընդհանուր գումար՝ այդ երկու փոխառութիւններէն մնացած է 6,637,408 ոսկի:

Երկու արժէթղթոց միացմամբ տասը միլիոն ոսկիի նոր արժէթուղթեր շրջաբերութեան պիտի հանուին՝ հիմ բանելով 475,991 ոսկի, որ այդ արժէթղթոց տոկոսին և տարեկան գլխավճարին համար իբրև փոխարէն ցոյց տրուած է: Այդ նոր արժէթղթոց համար որոշուած է տարեկան հարիւրին չորս տոկոս և հարիւրին կէս գլխավճար: Նոր փոխառութիւնը հարիւրին ութսունի հաշւով պիտի ըլլայ և հարիւրին կէս միջնորդէք զեղչուելէ յետոյ, պիտի գոյանայ 7,950,000 ոսկի: Այդ գումարէն, նախորդ հաշուէն մնացած 6,637,408 ոսկին վճարուելէ յետոյ, Ելմտական գանձուն պիտի մնայ 1,312,592 ոսկի:

Այս գումարէն 350,000 ոսկին մէկ անգամէն պիտի վճարուի Ելմտական գանձուն և մնացածին համար ալ ամսական 120,000 ոսկի պիտի հատուցուի:

Ելմտական գանձն այդ կերպով 1,312,592 ոսկւոյ գումար մը առժամաբար պիտի ունենայ իր տրամադրութեանը տակ: Ասկից զատ, իբրև տոկոս և գլխավճար մինչև հիմայ վճարուած գումարէն ալ 75,991 ոսկի զեղչուած պիտի ըլլայ:

Պ. ՄՕՆԹՕԼՕՆ.—Աթէնքի ֆրանսական դեսպան Պ. Մօնթօլօնի համար ըսուեցաւ որ մեռած է, սակայն վերջին լուրերու համաձայն, այդ լուր սխալ է, որովհետեւ Պ. Մօնթօլօն թէեւ կաթուած ունեցած է, սակայն տակաւին կ'ապրի:

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանին աղջիկը՝ Օր. Մառի Վլատան Եօրկէվիչ նշանուեցաւ Պ. Վլատոթարիի հետ, որդի ծանօթ յոյն սեղանաւորին: Ամուսնութիւնը տեղի պիտի ունենայ յունուարի մէջ:

Ռէժիի ընկերութեան անցեալ սեպտեմբեր ամսուան հասոյթն եղած է 190,000 օսմանեան ոսկի, անցեալ տարի նոյն ամսուան 197,000 ոսկի էր:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացած է թէ ամսոյս 7ին Մալաթիոյ, Բէհսնիի, Զմշկածագի և Արաբկիրի մէջ երկրաշարժի խիստ զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, սակայն վնասակար հետեւանք մը չէ ունեցած: Այդ ցնցում բաւական զգալի եղած է Խարբերդի, Պիրէճիկի, Ուրֆայի և Տիարպէքիրի մէջ: Առաջին ցնցումէն քառորդ մը յետոյ Բէհսնիի մէջ աւելի զօրաւոր ուրիշ ցնցում մը պատահեր է, որ զգացուեր է նաեւ վերոյիշեալ տեղերու մէջ:

Հետեւեալ առտուն Մալաթիոյ մէջ նոր ցնցումներ տեղի ունեցեր են, ու առտուն առտուն աւելի տկար ցնցումներ կզգացուին:

ՄԻԼՔԻՅԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է Միլքիյէ վարժարանին մէջ դասարան մը աւելցնել և անուանել հարկ եղած ուսուցիչները:

ՄԱՀԱՑՈՒԹԵԱՆ.—Սեպտ. 30էն մինչև հոկտ. 6, մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ հետեւեալ թուով մահեր պատահած են.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	31	45	76
Քրիստոնեայ	32	26	58
Հրեայ	7	9	16
	70	80	150

ԱԼԱՇԵՀԻՐԷՆ մինչև Գարաշէհիր շինուելիք երկաթուղւոյ գծին հիմնարկէքն անցեալ ուրբաթ օր տեղի ունեցեր է մեծ հանդէսով:

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրի երկրագործական և արհեստից Համիտիյէ վարժարաններու բարձրագոյն կարգերուն համար որոշուեր է որ շաբաթը մէկ անգամ երկրագործութեան դասեր աւանդուին: Ուսուցչութեան պաշտօնը յանձնուած է Իզմիրի երկրագործական քննիչ Զաքարեան էֆէնտիի:

ՊԻՍԻՔԼԷԹԻ ՄՐՑՈՒՄ.—Կիրակի օր պիսիքլէթի շահեկան մրցում մը տեղի ունեցաւ ի Շիշլի: Մրցման գիծն էր Շիշլիէն մինչև Պէյլիկտաղէրէ երթալ և դառնալ, այսինքն 25 քիլոմեդր տեղ: Մրցման մասնակցեցան 12 հոգի, ամենքն ալ օտար գաղթականութեանց պատկանող:

Ահաւասիկ մրցման արդիւնքը.

Առաջին՝ Պ. Ա. Լանէսան՝ որ 60 վայրկեանի մէջ կատարած է այդ երթեւեկը, երկրորդ՝ Պ. Մուվէ՝ 62 վայրկեանի և 30 երկվայրկեանի մէջ, երրորդ Պ. Հաննօս՝ 62 վայրկեանի և 45 երկվայրկեանի մէջ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվին մայրն երէկ Աղեքսանդրիա ժամաներ է:

ՍԻՒԼՖԱԹ ՏԸ ՔԻՆԻՆ պատրաստութեամբ զբաղող գործարանատէրք նկատելով որ իրենց այդ արտադրութեանց համար որոշուած է մայրաքաղաքիս մաքսատանց մէջ չընդունիլ, Կ. Պոլսոյ փաստաբաններէն մէկ քանին փոխանորդ կարգած են այդ որոշման դէմ բողոքելու համար: Կ'ըսուի թէ նշանաւոր քիմիագէտք ոմանք Սիւլֆաթի վաճառականներէն մէկ քանիներուն տեղեկագրեր տուած են, որոց պարունակութիւնք չեն համապատասխաներ մաքսատանց մէջ գտնուող մասնագէտներու տեղեկագրերուն:

Մօնիթէօ, որ կուտայ այս տեղեկութիւնները, կը յաւելու թէ այդ գործարանատէրք, որք իրենց գործարանաց համբաւին մեծ կարեւորութիւն մը կուտան, գրած են նոյն լրագրոյն թէ իրենց յանձնարարուած արտադրութիւնները միայն կը ղրկեն:

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐ.—Մախսուսէի Սաատէթ շոգենաւն, որուն մէջ կան հինգ հարիւր նոր զինուորներ, երէկ առաւօտ Գավագ ժամանեց: Զինուորք մաքրանոց տարուեցան, ուրպէս զի ապանեխման գործողութիւնք կատարուին:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանը պիտի վերաբացուի ամսոյս 16ի երկուշաբթի օրը: Աշակերտք պարտին այդ օրէն սկսեալ մինչև մէկ շաբաթ ներկայանալ:

Վարժարանին դասարանները պէտք եղած ընդարձակութիւնը չունենալով, այս տարի նոր աշակերտ պիտի չընդունուի:

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութեան մասնագիտաց ժողովը կը շարունակէ քննել այն քարտէսներն ու յատակագծերն, որք մատուցուած են՝ Սկիւտարէն մինչև Պաղտատ և Պասրա՝ կայս. կառավարութեան անունովն ու անոր հաշւոյն, երկաթուղւոյ գիծ մը շինելու համար: Ջեկուցուած է խնդրարկու Ապտիւրրահման աղայի ու ընկերացն՝ ցոյց տալ իրենց դրամական կարողութիւնը հաստատող վաւերական գրութիւնը:

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Մանասդըրի Տէպրէ գաւառէն կը գրեն թէ Տէպրէի աւազակներ յափշտակեր են Օխրի գաւառակին շրջակայ մէկ քանի գիւղերու հազարի չափ ոչխարներն ու այծերը: Շրջակայքը գտնուող զինուորք աւազակները հալածելով այդ բոլոր անասուններն ետ առեր են:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւն՝ Մէօերէ, երէկ իրիկուն Սալը Բազարի առջեւէն մեկնելով Թարապիա գնաց:

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ բողոքական քարոզիչներ մտադիր են այդ քաղաքին մէջ երկսեռ վարժարաններ հաստատել:

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ անցեալ շաբաթ օր տեղատարափ անձրեւներ տեղալով պատեր փլեր ու փողոցներ ողողուեր են: Բեռնակիր մը հեղեղներուն մէջ խեղդուեր է:

ՁԿՆՈՐՍՈՒԹԻՒՆՆ այս տարի վերին Վօսփորի ու Սեւ Ծովու մօտ շատ քիչ է՝ բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն: Ձկնորսներն իրենց ծախքը հանելու անգամ անկարող պիտի ըլլան:

ՅՈՒՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Անցեալ սեպտեմբեր ամսուն ի Եէտիգուլէ յունաց հիւանդանոցը մտած են՝ 82 հիւանդներ, 226 յիմարներ ու 77 որբեր: Ելեր են՝ 23 հիւանդներ ու 105 յիմարներ:

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին կրթական տնօրէն կարգուած է Մանասդըրի կրթական տնօրէն Ապտուլ էֆէնտի:

ԹՈՒՔԱԽՏ. — Իզմիրի մէջ վերջին երեք ամիսներու միջոցին, վաթսուն անձեր թուքախտէ մեռած են:

ՓՈԹՈՐԻԿԸ.— Երէկ պատահած յանկարծական փոթորիկի պահուն, Վօսփորի Գաւռքիւզի և Հայտար Փաշայի ծովեզերաց առջեւ գտնուած նաւեր քիչ շատ վնասուեցան:

—Պոլսոյ Մէրճան թաղին մէջ կօշկակարի խանութ մը փլաւ:

—Սեւ Ծովու մօտ Քիլիօսի առջեւ երկու նաւեր ցամաք ինկան, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ:

ՍԻՐՔԷՃԻԻ մէջ անցեալ օր պատահած երկաթուղւոյ արկածէն մէկ քանի օր յետոյ ուրիշ դէպք մ'ալ պատահեցաւ, որ կրնար նոյն արկածին հետեւանքն ունենալ, սակայն բարեբաղդաբար անվնաս անցաւ:

Սիրքէճիի կայարանին մէջ գտնուած նշանը (սինեալ) աւրուած ըլլալով Մաքրիգիւղէն եկող կառախումբ մը Գումգաբուէն մեկնելուն, հեռագիր կը զարնուի և ծանուցուելով նշանին աւրուած ըլլալը, կ'ազդարարուի որ այդ կառախումբ ծանր գայ: Կառախումբին մէջ գտնուողները այս յամր ընթացքէն կը յուզուին. երբ կառախումբը Սիրքէճիի կայարանին կը մօտենայ, ներքէն նշան կը տրուի որ ծանր գայ. կառախումբը ետ ետ կերթայ և յետոյ անվնաս կայարան կը մտնէ: Ուղեւորք կառախումբին ետ գացած միջոցին աւելի կը յուզուին և անոնցմէ երկուքը ինքզինքնին վագոնէն վար նետելով թեթեւ կերպով կը վիրաւորուին: Ասոնց մին՝ Մաքրիգիւղի ժամագործ Երուանդ՝ ձեռքերէն կը վիրաւորուի և միւսը՝ Գումգաբուցի մանիֆաթուրաճի՝ Յովհաննէս՝ երեսին աջ կողմէն ու ձեռքէն:

Կ'ըսուի թէ կայարանին պաշտօնեայք այդ երկու ուղեւորներէն, որք ինքզինքնին վագոնէն վար նետած էին, մէկ մէկ մեճիտիյէ պահանջեր են իբրեւ տուգանք:

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Գարակէօմրիւկի կողմը, կիրակի գիշեր, Հաֆըզ Սալիմ անուն մարդ մը դաշոյնով Էմին ու Ապտուլլահ անուն երկու մարդեր վիրաւորեց, սակայն ձերբակալուեցաւ:

—Շաբաթ օրը Սուլթան Համամի կողմը Ռօպէրթ Քոլէժի երկու աշակերտներ՝ Քոնստանդինոս ու Անտրէա իրարու հետ կռուի բռնուեցան. Անտրէա իր ընկերը դանակով վիրաւորեց. ոստիկանք հասնելով ձերբակալեցին Անտրէան:

—Առջի իրիկունն ի Բերա Ալէքօ անուն անձ մը ձիով գացած պահուն, ութ տարեկան տղայ մը կոխոտեց ու գլխէն վիրաւորեց: Ալէքօ ձերբակալուեցաւ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ստացանք Պ. Միլէ Պէյլիկճեանի մէկ գրքոյկը, Ընկեցիկը, հաւաքածոյ մը չորս նորավէպերու որոնց մէկ քանին հրատարակուած են արդէն Արեւելքի մէջ: Տեղական կեանքէ առնուած ու ժողովրդական լեզուով գրուած պատմութիւններ են, որոնք ախորժով կրնան կարդացուիլ:

* * *

Եգիպտացի երիտասարդ հայ մը Պ. Երուանդ Տէրվիշեան, Աղեքսանդրիոյ մէջ հրատարակել սկսած է ֆրանսերէն լեզուով շաբաթաթերթ մը Լա Ռեֆօռմ անուն որուն առաջին երկու թիւերը շնորհակալութեամբ ստացանք։

Ճոխ պարունակութեամբ հրատարակութիւն մ'է, որուն կ'աշխատակցին Աղեքսանդրիոյ լաւագոյն գրիչները։

Հանդէսը՝ քաղաքական, գրական ու աշխարհիկ նիւթերով պիտի զբաղի, և տարակոյս չի կայ որ լաւագոյն յաջողութեամբ պիտի յաջորդէ Ստարալէին որուն մէջ այնքան յաջողութիւն գտած է երբեմն Պ. Երուանդ Տէրվիշեան։

Պ. Տէրվիշեան առաջին թիւէն հրատարակել սկսած է իր հեղինակութիւններէն վէպ մը, Մոնոմոֆ տ'Օլ։

Ն. Ժ. ՊԱԹԻՍԹԱ ՔՈՆՑԱՔ

Ն. Ժ. Պաթիսթա քոնեաքը, որուն ծանուցումն հրատարակեցինք այս էջին մէջ, իրապէս ամենէն լաւագոյնն է այն քոնեաքներուն որք մինչեւ ցարդ պատրաստուած են Յունաստանի մէջ։ Իր բնական անուշահոտութեանը և կազդուրիչ յատկութիւններուն շնորհիւ մինչեւ իսկ կրնայ մրցիլ եւրոպական ընտրելագոյն քոնեաքներուն հետ։ Բազմաթիւ վկայութիւններ զորս տուած են երեւելի բժիշկներ, համալսարաններու բրոֆէսորներ և հիւանդանոցներու տնօրէններ, կը հաստատեն մեր այս ըսածը։

Աթէնքի կանանց հիւանդանոցին տնօրէն և համալսարանին ծննդաբերութեան բրոֆէսոր Պ. Քոնսոլաս, Յունաստանի նաւատորմին ընդհ. քննիչ բժշկապետ Պ. Լակոնաքիս, Ազգ. համալսարանին ախտաբանութեան ուսուցիչ Պ. Հասիօթիս, Աթէնքի Էսբէրանս հիւանդանոցին տնօրէն Մ. Մերքուրիս, համալսարանին ջղաբանութեան ու մոլեգին հիւանդութեանց բրոֆէսոր Պ. Քադսարաս, Աթէնքի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին տնօրէն Պ. Քուզոյէոս և Ջաննի հիւանդանոցին ախտաբանական ճիւղին տնօրէն Պ. Հոյտաս միաբերան կը յայտարարեն թէ յիշեալ քոնեաքը ամեն մասամբ և գործածութեան արդիւնքովը լաւագոյնն է։ Տարրալուծումով ապացուցուած է որ զուտ խաղողէ շինուած է. միշտ կրնայ գործածուիլ իբրեւ զօրացուցիչ, ախորժելի համ ունի և ստամոքսը չի գրգռեր։ Ոսկրներու և քրոնիք հիւանդութեանց մէջ իբրեւ դեղ յոյժ օգտակար է, ուստի այն անձինք որ սովոր են այս ըմպելին գործածելու, կը հրաւիրուին այս քոնեաքէն խմել։ Վերոյիշեալ հիւանդանոցներուն մէջ այս կազդուրիչ ըմպելին գործածուած է և ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած իր տուած նպաստաւոր արդիւնքին համեմատ։

Այսչափ անկեղծ վկայութիւններ լսելէ յետոյ անկարելի է չը համոզուիլ թէ սոյն պատուական ըմպելի իրաւ զուտ խաղողէ հանուած է, ու հետեւապէս ունեցած է բոլոր այն նպաստաւոր ու օգտաւէտ ազդեցութիւնները զորս այնքան նշանաւոր անձինք կը յայտարարեն, ճշմարտութիւնն ըսած ըլլալու համար միայն։

Ուրեմն, քանի որ հրապարակին վրայ այժմ կը վխտան խարդախեալ ու վնասակար քոնեակներ զորս առանց գիտնալու կը գործածենք, պէտք չէ՞ որ՝ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով իսկ՝ փութանք այսպիսի անվնաս և կազդուրիչ ըմպելի մը միայն գործածել։

Միակ ներկայացուցիչն է Թուրքիոյ, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ համար Տ. Կ. Տևոբինաքիս, կեդրոնական մթերանոցն ի Ղալաթիա, Ջիւլֆարի փողոց, թիւ 23։ Մասնաճիւղ, Քալէոնճը-Քուլլուք փողոց, Բերա, թիւ 9։

ԱԶԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութիւնը նուազուրդի դրած է հետեւեալները․

5—6000 ամպար աւազ
5—6000 » կոտրտած քար
8—10000 չէքի սալարկի քար
20000 կրանիթէ սալաքար

Այս նուազուրդը վերջնապէս տեղի պիտի ունենայ Հոկտեմբեր 12/24 ին, կէսօրէն ետք ժամը 1 ին։ Մասնակցիլ փափաքողներէն կը խնդրուի ներկայանալ ի ձեռին ունենալով 50 օսմ. ոսկին, ինչպէս ծանուցուեցաւ 14/16 սեպտեմբեր թուական ծանուցումով։ 3—3

ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ, ՃԱՇԱՐԱՆ ԵՒ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ցէրքէզ օղին իր համեղութեան եւ անարատութեան պատճառաւ համբաւ հանած է։ Այս անգամ մասնաւոր գործարանին մէջ պատրաստուած է այդ օղին մասթիքան եւ կրաբան։ Ով որ ապացուցանէ թէ այդ օղին բուն իսկ խաղողէ չէ եւ թէ ոգելից նիւթեր կը պարունակէ, հարիւր ոսկի պարգեւ պիտի ստանայ։ Ինչպէս արդէն եղած է, Պոլսոյ Պալըք Բազար Լիւլէճի փողոց թիւ 4 վաճառատունն ըստ առաջնոյն կայ. մեր յաճախորդներն աւելի գոհ ընելու համար վարձած ենք ի Ղալաթիա Վօյվօտայի պահականոցին հանդէպ Բալա Պըյըք Արթին աղայի երբեմն վաճառած ճաշարանի շէնքն, որ կահաւորուած ու զարդարուած է։ Կը ծանուցանենք յաճախորդաց եւ արգոյ հասարակութեան թէ այդ շէնք բացուած է, իբրեւ կեդրոնական մթերանոց Ցէրքէզի օղին եւ իբրեւ գարեջրատուն եւ ճաշարան։ Կապահովցնենք թէ ամեն կերպով գոհ պիտի մնան կերակրոց ընտիր տեսակէն, մաքրութենէն, ըմպելիներէն եւ գներու աժանութենէն։

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՏԵՂԸ

Ղալաթիա, Վօյվօտայի պահականոցին հանդէպ թիւ 92, կեդրոնական վաճառատուն։
Պոլիս, Պալըք Բազար, Լիւլէճի փողոց թիւ 4։
Ղալաթիա, Խարաճը փողոց Անաստաս Պէրպէրօղլուի խանութը, թիւ 17։
Բերա, Կալաթա Սէրայ Աբոսթոլ Մավրօվասիլիատիի խանութը։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Որպէս զի շատ մը կեղծերէն զգուշացուի, կը ծանուցուի թէ այդ օղին, մասթիքան եւ կրաբան շիշերու մէջ եւ բաց չորս զանազան չափերով կը ծախուի, վրան վերջին գները նշանակուած, գործարանին կեդրոնական վաճառատան եւ մթերանոցին մէջ, իսկ խանութներու մէջ զոց կը ծախուի եւ շիշերուն վրայ մեր ստորագրութիւնը կայ։ Վերոգրեալ վայրերէն զատ ուրիշ տեղ ծախուիր։ Զգուշանալ կեղծերէն։

ԷՎՏՕՔԻՍՍ ՍԱՎԱ ՏՈՒՐԱՃՕՂԼՈՒ
ԵՒ
20—30 ԱԼԷՔՍԱՆՏՐՈՍ ԽՐԻՍԹՈՖԻԼԻՏԻՍ

Աստի անտի

ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Էնթէրմէտիէր Տէ Շէրշէօր երեւան հաներ է որ բարեխառնութիւնը զգալի ազդեցութիւն մը ունի գիրքերու վաճառման վրայ։

Կ'երեւայ թէ Փարիզի մէջ ամառը աւելի գիրք կը ծախուի քան ձմեռը, մեծ կազմով գիրքերը օրինակի համար։

Եւ պատճառն այն է որ շատեր սովոր են անկողնի մէջ կարդալու։

Արդ, ցուրտ եղանակին մէջ բազուկներն և ուսերը չբանալու համար նախամեծար կը համարին թեթեւ հատորներ, բայց տաք եղանակին այս անպատեհութիւնը չըլլալով, գիրքին ծաւալն ու ծանրութիւնը կարեւորութիւն չունին։

ՆՈՐ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ

Պ. Կոստ, որ երեսունըհինգ տարեկանին կուրցաւ, դարձեալ շարունակեց իր փաստաբանութիւնն։ Այս առթիւ կը յիշուի ուրիշ փաստաբան մը Ավէյրոնի մէջ, որ միեւնոյն վիճակին ենթարկուած ըլլալով չէ դադրած իր գործը շարունակելէ։ Բնականապէս կարդալ կուտայ իրեն յանձնուած դատերուն թուղթերը և յետոյ իր ընկերները տուն կուտայ։ Դատարանին մէջ՝ քարտուղարի մը կը դիմէ յիշեալ թուղթերուն ընթերցման համար, եթէ անհրաժեշտ սեպէ զանոնք դատարանին հաղորդելու։ Վերջապէս կը յիշուի երրորդ օրինակ մը առաջիններուն նման։ Ավրանշի կոյր փաստաբան մը քանի մը տարի առաջ մեռաւ, որուն կուրութիւնը արգելք մը չէր ըլլար որ դատարան ներկայանար ու նշանաւոր տաղանդով մը ջատագովէր իր պաշտպանեալներուն դատը։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՊԱՀԱՐԶԱՆ

Լոնտոնի քաղաքային ատեանին դատաւորը ամուսնալուծութիւն վճռեց Նիվերլէ ամուսիններուն համար. էրիկը ութսունըչորս տարեկան է, կինը եօթանասունըինը։ Դատավճիռը տրուեր է ի նպաստ կնոջ, ամուսնոյն կողմէ ծանր նախատինքներու և... կլիրշ ընթացքի պատճառաւ։

ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՄԸ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Արտասովոր, թերեւս եզական դէպք մը պատահեցաւ ի Վիեննա, հին կաթոլիկ ծէսին պատկանող եկեղեցւոյն մէջ։ Ֆրանչիսկեան նախկին կրօնաւոր մը, այժմ երէց, Պ. Ցուլիոս Վոլֆ, իր ամուսնութիւնը հրապարակով ծանուց։ Երէցը կը կարգուի Աննա Մթօրք անուն այրի կնոջ մը հետ։ Վիեննայի մէջ արդէն կան ութը նախկին կրօնաւորներ որք ամուսնացած են։ Երկար ատեն այս ամուսնութիւնները նկատուած էին պարզ կենակցութիւններ, բայց հրամանագիր մը վերջերս բոլորովին օրինաւոր հռչակեց զանոնք։

ԲՈՐՈՏԱՆՈՑ

Քասմ-Իօտէզի գծին համար խրամատ մը բացած ատեննին գործաւորներ քաղաքէն քանի մը մեթր հեռուն երեւան հանեցին նախկին բորոտանոցի մը փլատակները, ինչպէս նաեւ անոր յարակից գերեզմանոցը։

Շէնքին գետնայարկերը դեռ անաղարտ մնացած են և դիւրաւ կորոշուին բաժանումները։ Գերեզմաննոցին մէջէն ամբողջ կմախքներ երեւան հանուած են։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՆՈՒԷՐ

Ամերիկացիները զարմանալի եռանդ ունին, նոյն իսկ հարուստները։ Հոն տեղ սովորութիւն է ճոխ ու բազմաթիւ ընծաներ տալ արուեստագէտի մը՝ իրեն ի նըպաստ ներկայացման առթիւ։ Այսպէս, ի Պուէնոս-Այրէս, վերջերս հռչակաւոր նուագապետ Մասքերոնի իր նպաստը կուտար, ու նուէրները ամեն կողմէ անձրեւի պէս կը վազէին, և կը կարծէր թէ ա՛լ վերջացած է երբ թատրոնէն դուրս ելած պահուն դէմ դիմաց գտնուեցաւ... երեք փառաւոր ձիերու զորս առատաձեռն նուիրատու մը իրեն ղրկած էր, չհամարձակելով մինչեւ նուագատեղին տանիլ տալ զանոնք։

ԾԱՌԱՆԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷ՛Ք

Ծառաներն, որք ըստ երեւոյթին շատ խոնարհ դասակարգ մը կիրեւան իրենց տէրերուն ներկայութեանը, կ'ընդվզին երբեմն երբ իրենց տէրերը բացակայ ըլլան։

Վկա՛յ հետեւեալ իրողութիւնը որ պատահեցաւ Պ. և տիկին Հիքլէյի, որոնք փառաւոր ապարանք մը ունին Վիքթօր-Հիւկօ ծառուղին ի Փարիզ։

Իբր երկու ամիս առաջ Պ. և տիկին Հիքլէյ Փարիզէն կը հեռանային ուղեւորութիւն մը կատարելու ի Սպանիա և Իտալիա, իրենց ապարանքին պահպանութիւնը կը յանձնէին Ժան Միլօ խոհարարին և Աննա Տիգրիշ սենեկապանուհիին որ բնականապէս սպասաւորներուն առաջնոյն տարփուհին էր։

Անոնց մեկնումէն յետոյ, երկու ծառաներն հանճարեղ գաղափար մը յղացին. ազատ էին։ Պ. և տիկին Հիքլէյի բացակայութեանը ինչո՞ւ անոնց տեղը չբռնէին և ապարանքին մէջ չտէրանային իբրեւ տէր։ Գործը խօսքին միացուցին։ Աննա Տիգրիշ և Ժան Միլօ կը հագնէին Պ. և տիկին Հիքլէյի զգեստները և իրենք ալ ծառայ մը կը բռնէին։

Երկու ամիս՝ ապարանքին մէջ կերուխում, խրախճանք, պարահանդէս երեկոյթներ տեղի ունեցան որոնց ներկայ կը գտնուէին թաղին ամբողջ սպասաւորները և քանի մը օտարականներ որոնք հրաւէրով եկան խառնուիլ այդ անհեթեթ միջավայրին։

Բայց ամեն բան վախճան մը ունի։ Երբ Պ. և Տիկին Հիքլէյ իրենց ապարանքը դարձան, ողորմելի վիճակի մէջ գտան բնակարանը։ Այս խառնակութեան պատճառը փնտռեցին և իմաց տուին թաղին ոստիկանապետին որ քննութիւն մը կատարեց և գժուարութիւն չքաշեց ճշմարտութիւնն երեւան հանելու համար։

Որովհետեւ ապարանքին տիրացած ատեննին Աննա Տիգրիշ և Ժան Միլօ խմած լմցուցած էին մառանին մէջ գտնուած բոլոր ազնիւ գինիներն և իրենց տէրերուն հաշւոյն վատնած էին քանի մը հարիւր ֆրանքի բարիք, կեդրոնական բանտ ըղրկուեցան վստահութեան զեղծումի յանցանքով։

ՃԻՒԱՂ ՄԱՅՐ ՄԸ

Մաուտ Պիւրսոն անուն խոհարարուհի մը ահռելի ոճիր մը գործեր է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։

Օգոստոսի սկիզբը քանի մը օրուան համար արձակուրդ ուզելով Անժէ գացեր է տեսնելու իր եօթը տարու Բօյ զաւակը, զոր ազգականներ կը մեծցունէին։

Հոն Մաուտ Պիւրսոն յայտներ է իր ազգականներուն թէ զաւակն հետը պիտի տանէր։ Ու բաժնուելով անոնցմէ կայարան ուղղուելու համար, այլ իսկապէս Անժէի մօտ գտնուած գետակ մը երթալով մէջը նետեր է խեղճ փոքրիկը, զոր արագավազ հոսանքը շուտով անյայտ ըրեր է։

Ոճիրը գործելէ յետոյ թշուառական մայրը նորէն իր պաշտօնին գլուխն անցեր է։

Տասն օր անցնելէ ետքը միայն ոստիկան զինուորները գտեր են խեղճ տղուն դիակը զոր հոսանքը տարած էր պզտիկ կղզեկի մը քով։

Մանրախոյզ քննութիւններէ յետոյ Մաուտ Պիւրսոնի վրայ կասկած եղեր է։

Ոստիկանութեան քոմիսէր Պ. Թրեյա հարցաքններ է զայն որ ի սկզբան խուսափելով յայտներ է թէ զաւակը դիպուածով ջուրն ինկած էր։ Բայց քոմիսէրին դիտողութիւններուն վրայ թէ ինչու լռութիւն պահած էր այդ արկածի մասին, ճիւաղը վերջապէս խոստովաներ է իր ոճիրը։

Այս հրէշ մայրը բանտ նետուեր է ի մօտոյ դատուելու համար Անժէի դատարանին կողմէ։

ՃԱՓՈՆԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Փնդապես Ճոն Ա. Բօրրիլ Ճափոնի Թօքիօ քաղաքէն Նիւ-Եորքի Հէրըլտ լրագրին կը գրէ թէ այդ երկրին հասարակ դպրոցներու դրութիւնը տէրութեան գըլխաւոր զօրավիգն է։ Ամեն գիւղէ, գիւղաքաղաքէ ու քաղաքէ կը պահանջուի որ շինէ դպրոց մը կամ դպրոցներ՝ հոն դպրոց երթալու յարմար տարիք ունեցողներուն թիւին համեմատ։ Վեցէն տասնըչորս տարեկան տղաք պարտաւոր են հասարակ դպրոց յաճախել մինչեւ որ աւարտեն այդ դպրոցին շրջանը։

Երկու կարգ դպրոց կայ, հասարակ և բարձրագոյն։ Տեղեկագրութեանց նայելով, աշակերտաց մեծ մասը սորվող են և ուսումնասէր։ Շատ քիչ նկարագիր ունեցող կամ կրթութիւն ստանալու մարմնապէս անյարմար տղաք չեն ընդունուիր դպրոցներուն մէջ։

ԵԶԱԿԱՆ ԿՏԱԿ ՄԸ

Օտեսայի մէջ մեծահարուստ մարդ մը մեռած էր, չորս միլիոն րուպլի կտակելով իր չորս եղբօրաղջիկներուն որոնք նիւթական շատ համեստ վիճակի մէջ կը գտնուէին. բայց վախնալով որ յանկարծական բնազդի մը տիրացումը չի խանգարէ անոնց խոնարհ ու պարզ բարքերը, տարօրինակ պայման մը դրած էր. տասնըհինգ ամիս ծառայութեան մէջ մնալէ ետք միայն պիտի կրնան ստանալ իւրաքանչիւրն իրեն թողուած մէկ միլիոնը։ Այդ ծառայութիւն պիտի ըլլայ խոնարհ պաշտօն մը, օրինակի համար սենեկապանուհի, լուացարարուհի, աղախնի ծառայութիւն եւն։ Օրական տասներկու ժամ պիտի աշխատին, բաց ի տօն և կիրակի օրերէ։ Տեղական ոստիկանութեան յանձնուած է ժամերու քննելը, և երեք կտակակատարներ պիտի հսկեն որ ամեն բան հանդուցեալին կամաց համաձայն կատարուի։

Զորս ժառանգորդուհիները երկու ամիսէ ի վեր սկսած են կատարել իրենց ծառայութիւնը, որոշուած պայմաններուն համաձայն, շատ եռանդուն կերպով։ Մինչեւ հիմա, 863 առաջարկ ստացեր են ամուսնութեան համար, բայց կը մտածեն թէ աճապարելու պէտք չունին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նախորդ շաբթուն, Ֆրէտէրիք Լատօ անուն քսանըվեց տարեկան երիտասարդ մը անձնասպան եղած գտնուեցաւ իր բնակարանին մէջ ի Բարիզ։ Գրպանէն գտնուեցաւ հետեւեալ նամակը.

«Շատ հարուստ էի, բայց յիմարաբար վատնեցի բոլոր ունեցածս։ Վեց ամիս առաջ դեռ 150,000 ֆրանք ունէի զոր ձիարշաւին վրաւ բռնեցի, յուսալով որ հարստութիւնս ձեռք կը ձգեմ նորէն։ Այն ալ կորսնցուցի և անձնասպան կ'ըլլամ ազատելու համար այն թշուառութենէն որուն ենթարկուած եմ։»

ԶԱՐՈՒՀԻԻՆ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏԸ.— Կը ծանուցուի թէ այն շրջազգեստը զոր Ռուսիոյ կայսրուհին պիտի հագնի թագադրութեան հանդէսին առթիւ ի Մոսկուա, Բարիզ յանձնուեր է։ Ոսկիէ ու մարգարտէ զարդերովը մէկտեղ, 400,000 ֆրանք պիտի արժէ այդ շրջազգեստ։

⁂

ՓՈՂՈՑԻ ԵՐԳԵՐԸ.— Մի՛ կարծէք թէ Ֆրանսայի մէջ փողոցի երգերը շահաբեր չեն ըլլար իրենց հեղինակներուն։ Անոնցմէ մէկը, որ շատ ընդունելութիւն գտած ու տարածուած է, 250,000 օրինակ տպուած է, և հեղինակը շահած է 10,000 ֆրանք, ինչ որ չեն արտադրեր կարգ մը օբէրէթներ։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ
ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա Մէնտէս Ալի Փաշա Խան թիւ 23

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ՝ դրամատուն մը հաստատած եմ, եւրոպական դրամատուններու ընդունած դրութեան համեմատ, վիճակահանութիւն ունեցող կառավարական արժեթղթեր վաճառելու համար, կանխիկ՝ ու ապառիկ ամսական համեստ վճարումներով. դրութիւն մը որ մեծամեծ առաւելութիւններ կընծայէ։

Այս դրամատունն իբր աւանդատեղի կը ծառայէ, ամսական [illegible] գներով գնողներուն, որոնք որոշեալ պայմանաժամէ մը վեր արժեթղթի մը տէր կըլլան, ինչ պէս արդէն շատերը դնած են, եւ ապա են որ երբ ուզեն կրնան անոր փոխարէնը՝ պայմանաժամէն իսկ առաջ վճարելով ձեռք անցնել։ Արեւելեան-երկաթուղւոյ արժեթուղթ մը գնողը, իբր առաջին ամսական վճարումէն անմիջապէս ըստանայ թիւ մը իրաւունք տալով մասնակցելու յիշեալ արժեթղթի բոլոր վիճակահանութեանց եւ ամբողջ շահուն, մինչեւ իսկ 600,000 Ֆր.ի պարգեւին, իբր թէ վճարած ըլլար արժեթուղթի գինը ամբողջապէս։

Ահա, օրական մի միայն 27 փարա խնայողութեամբ, հարստանալու դիւրին միջոց մը. պէտք է օգտուիլ առիթէն։

Յիշեալ դրամատունն, Արեւելեան-երկաթուղւոյ պարտաթուղթերէն զատ կը վաճառէ նաեւ հետեւեալ արժեթղթերն. փոխառութիւնք Վիյէննայի 1865, 1869, 1871, 1886 ի, փոխառութիւնք Պաւէտի Յօնդլէր եւ Ֆրանա Ռօյ միշտալ եւ Յօնկայէր 1879 ի, Բոճտաճայի արծաթուղթ, Պաւէտի Յօնդլէր Էգիպրեն, Վիյէննա Պրիֆլէլ, եւն. եւն. ասոնք 4 % եւ 3 % տոկոս ունին եւ բաժանորդաց հաշուոյն կը պատկանին, ասոնցմէ զատ 500,000 200,000 150,000 100,000 50,000 եւն. եւն. մեծ պարգեւներ ունին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ։ Գաւառաց մէջ գործակալութիւն ընել փափաքողք, պարտին վերոյիշեալ հասցէին դիմել։ 20—26

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 10/22 Հոկտ. 1895

Անուանակ. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1851	Քնս. Սէրի A 1 %	35	—
100			» » B	44	20
100			» » C	30	10
100			» » D գոցուած	37	02 1/2
400			բացուած	26	33
100			միջօրէ	36	29
100		1870	Ռում. Եկթ. գոցուած	139	—
Ֆր. 500			բացուած	137	3/4
			միջօրէ	136	3/4
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %	100	1/2
22	11	1869	Քրէտի Ժէն. Օթ.	11	30
10	5	1872	Սօս. Օթ. տը Շ. է Վ.	6	15
140	140	1878	Լաւբիուսի	60	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժն. 5 %	805	—
500	500		Երկաթուղիս (Պրթ.	315	—
20	5	1882	Թրամուէյ (Բժն. 5 %	10	15
500	500		(Պրթ.	498	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	21	20
1.40	1.40	1892	Օսմ. Միկսթէթ 6 %	3	15
11	5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովգն. Ընկ.	7	75
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	455	—

ՕԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՍԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	4	50
Ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	2	75
Իզմիր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիդ)	1	—

ՕԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	2	50
1 ամսուան համար »	3	50
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	20
20 Ֆրանքնոց	87	39
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիգ	51	20
Ռուպլ Թղթադրամ	6	37
Մէճիտիէ	104	02
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	38	20
Ծախս Ղալաթիոյ Սակարանի	3	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԳՐԱՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	110	82 1/2
Փարիզ »	Ֆր.	33	80
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիօր.	10	80
Բէրլին չէք	Մարք.	18	45

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 21 Հոկտեմբեր			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	26	05
D (Բացուած	»	24	30
(Գոցուած	»	24	32
Ռումելիի Երկաթուղի	»	139	—
Բրիսբրիզ	»	—	—
Մաքսային Պարտաթուղթք	»	505	63
Ժամանիյէ	»	—	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	488	12
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	717	50
Ռանթ Ֆրանսական 3 %	»	100	42
» » 3 1/2 %	»	106	60
» Իտալական	»	89	10
Քրէտի Լիոնէ	»	795	—
Քրէտի Ֆօնսիէ	»	—	—
Քոնդուաս տ'էսքոնդ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	3083	—
Եգիպտական Միացեալ	»	524	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	245
ՎԻԵՆՆԱ 21 Հոկտեմբեր			
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆիօրին	75	40
Օսմ. Ռէժի	»	230	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	50
» Փարիզի	»	47	70
ԼՈՆՏՈՆ 21 Հոկտեմբեր			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	64	50
» » B	»	41	50
» » C	»	23	20
D (Բացուած	»	24	37
(Գոցուած	»	24	12
Օսմ. Փոխ. 1891 ի 4 % (Երշխ. բաժ.		—	—
» » 1894 3 1/2 % (Եգպ. Հրկ. ով		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	18	50
Այտընի Երկաթուղի	»	13	50
Միացեալ Եգիպտական	»	104	37
Առանձնաշնորհեալ	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	107	43
Պուլկար. Փոխառ. 6 %	»	95	—
» » Նոր 6 %	»	97	—
Ռանթ Հելլենական 5 %	»	—	—
» » 4 %	»	31	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	400
ՊԷՐԼԻՆ 21 Հոկտեմբեր			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888 ի	Մարք	99	20
Ռումելիի Երկաթուղի	»	135	70
Անատոլուի Երկթղ. 1/4 Պրթղթ.	»	94	40
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	365
» Փարիզի » 3 ամիս		80	95
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		—	—

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորանշան գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիւրել ու բուժուած վերադարձնելու կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), ժամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ «Մկռօպիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծծեցուցիչ դեղերու, եւ նորանշան արքաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Բ. 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիքի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զապոքեանց դէմ)։
Դատրգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Իսքիսօվիկի փողոց ամէն օր։
Ց. Գ. Հասարակաց համար Եւրոպիոյ, եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու ձեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղին 410

Կը ծանուցանեմ արգոյ հայ հասարակութեան թէ, իմ փոքրն նպաստելու համար ազգային դաստիարակութեան, այսուհետեւ գլխաւորաբար տուներու մէջ մասնաւոր դասեր ալ պիտի աւանդեմ Ջափադիտութեան՝ իր խառն եւ զուտ (mixte et pure) բոլոր ճիւղերով՝ մինչեւ համալսարանի բարձրագոյն աստիճան։ Ինչպէս նաեւ պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Իրաւագիտութիւն, բնական գիտութիւններ, հին եւ նոր Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Թուրքերէն տարրական կամ երկրորդական վարժարանաց համապատասխան աստիճան։

Այս առթիւ դիտել կուտամ թէ մեր իգական սեռը՝ որ ներկայացուցիչներ ունի գրականութեան, բժշկութեան եւ նոյն իսկ իրաւագիտութեան մէջ, հետեւող մը չէ ունեցած մաթեմաթիկական ուսմանց բարձրագոյն ճիւղերուն, անշուշտ շատ ուրախ պիտի ըլլամ եթէ հազուադէպ աշակերտուհիներու մէջ տուեմ նաեւ բարձրագոյն մաթեմաթիք։

Ուսանիլ փափաքողք կրնան դիմել Գասըմփաշայի Արամեան վարժարանը, Ղալաթիա՝ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն, Միացեալ Ընկ. գրասենեակը եւ կամ Պոլիս Պաղչէ գաբու Խօրասանճեան եղբարց վաճառատունը։ 434 1 30

ՏՐՈՒԱՆԴ Ա. ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Կ. Յ. ՓԱՇԱԵԱՆ ԷՖ.

Որ ութը տարիներէ ի վեր գաւառները կը գտնուէր, այս անգամ իր բնակութիւնը Կ. Պոլիս, Կէտիկ-Բաշա թիւ 13 տունը հաստատած է։

Գաւառացիներուն ապրելու եղանակը ուսումնասիրած ըլլալով, իրեն դիմող պանդուխտները մեծապէս պիտի կրնան օգտուիլ։

Եթէ գաւառները գտնուած հիւանդներու վրայ մանրամասն գրաւոր տեղեկութիւն տրուի եւ մէկ մէճիտ վճարուի, հարկ եղած դարմանը գրաւոր պիտի հաղորդուի. ասոր համար Պոլիս անձ մը նշանակելու է։

Բաց ի կիրակի օրերէ, ամեն օր իր տանը մէջ հիւանդները կ'ընդունի, ուրբ. 8 ժամը ցէն 10 ձրի։

Երկուշաբթի ժամը 9էն 10 1/2 կամուրջին գըլուխը Պէշիկթաշեան դեղարանը, հինգշաբթի ժամը 7էն 10 Մահմուտ-Բաշա Գափամաճեան դեղարանը կը գտնուի։ Իսկ երեքշաբթի օրերը Լանկայ Գալֆաեան դեղարանը ժամը 2էն 6 դարմել ձրի կը նայի։ 341 16—25

Օ Ջ'ՕԼԻՎԻԷ Տ'ՕՐԻԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ, ՄԿՐՏԻՉ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

Միւշկիւլէի ճշմարիտ տոպրակի Չէրր Գին 7 1/2
19. Կալաթա, Օսմ. Պանքայի կից, Մէտրէսէ փողոց. 19

Ուղիղ կշիռ, չափաւոր գին, ապրանքները կը զրկուին, քաղաք թէ գիւղ, մինչեւ տունը։
Վճարմանց դիւրութիւն 333

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Մ'ԱՆՉԵՍԹԸՐ
«Lancashire Insurance Buildings»
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,372,875 »

ՀՐԴԵՀԻ ՑԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնք, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՑԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar & Cie.) Պոնտ Սէլլէր և Ընկ. Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։ 427

Գ. Ա. ՆԱՐՊԷՅԻ (ԳԱԼՖԱՅԻ)
ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ ՏՊԱԳՐԵԱԼՔ Ի ՓԱՐԻԶ

	Ֆրանք
Գեղագրութիւն հայկական	1
» հայ-գաղղ.	1 50
Զրուցատրութիւն գաղղ-հայ. համառօտ	1 50
» գաղղ-հայ. (հնչումը հայ գրով)	2 25
» անգլ-հայ. համառօտ	1
» » » (հնչումը հայ գրով)	2 50
» գաղղ-տաճկ. համառօտ	2
» » » (հնչումը գաղ. գրով)	2 50
Բառարան գաղ-տաճկ.	2 50
» հայ-գաղղ.	10
Պօլ եւ Վիրգինէ, պատկերազարդ	5
Եղեմաք, աշխարհաբար եւ գաղղ. բնագրաւ, փառակազմ, ոսկեզօծ եւ պատկերազարդ	15
Տելեմաք, գաղղ. բնագրաւ	5
Ֆենելոնի դաստիարակութիւն աղջկանց գաղղ. բնագրաւ	4 50
Ընթերցում (Lecture pour tous)	1
Այբբենարան մանկանց, պատկերազարդ	20
Լամարթինեայ դաշնակք, փառաւոր տիպ	9
Պատմութիւն անցից Մուրատեան վարժարանի [4 հատոր]	15
Ընդհ. պատմութիւն ազգաց [5 հատոր]	10
Համառօտ պատմութիւն ազգաց	2 25

Վերոգրեալ հատորք ամենքն ալ փարիզեան գեղեցիկ տպագրութեամբ հրատարակուած են եւ կան որ փառակազմ ու ոսկեզօծ են նաեւ։

Մեծանուն հեղինակին հայ-գաղղ. բառագրքին գինն՝ այս անգամ 15 ֆրանքէն 10 ֆրանքի իջած է։ Մեծաքանակ գ՚ողաց մասնաւոր զեղչ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է ի Ղալաթիա, Սէլրոս խան, թիւ 5, Բիւզանդեան գրատունը։
405 19—30

Տղայոց սնունդ.—Փօսփաթին Ֆալիէր։

LERAS

Դէմքին տժգունութիւնը, արտեւանանց, շրթներու և լինդերու գունատութիւնը, գոցուած կամ քմահաճ ախորժակը, ջղային գրգռութիւնը որ յաճախադէպ է կիներու և աղջիկներու վրայ, հետեւանք են արեան տկարութեան՝ ֆօսֆադի և երկաթի կողմէ։ Լըրասի հեղուկ երկաթի ֆօսֆաթի գործածութիւնը մորթին կուտայ իր թարմութիւնը, արեան իր գոյնը, կազմուածքին իր զօրութիւնը։

SIROP DE RAIFORT

Մայրերը նշմարելնուն պէս որ իրենց զաւկները կը կորսնցունեն իրենց վառվռունութիւնն ու ախորժակը, տժգոյն են, կոկորդնուն մէջ գնդիկներ ու փշտիկներ ունին գլխուն ու երեսնուն վրայ, առանց վարանելու պարտին դիմել Ռէֆօրի ըստացեալ օշարակին։ Հակասքորպիւտիկ օշարակին մաքրիչ տարրերէն զատ կը պարունակէ եօտ իր բնական վիճակին մէջ։

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES
ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՓՐԻԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ

Գլխաւոր արժեթուղթերուն պարութաները յաճախորդներուս տրամադրութեան տակն են.

Ա. ՖԱՐՐԱ, Քամպիօ մէյտանը, Կ. Պոլիս։ 429

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Վասթ չիֆթանը թանթասը մէթրօ էպատը, թուլէն 3,45 արզէն 0,27, սիւխնէն 0.02։

Ինչաաթը աքերիեէ իչուն տէֆաթէն միւզայէտէ օլունմաղ իւզրէ պալատէ էզաս վէ մըգտարը մուհառրէր չիֆթանը թանթասը մինազաամա գօնուլարագ Թըշրինը էվվէլին 14րինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ զարարը վէրիլ վէ ֆերառասը 100ռէ 5 թէնզիլաթըն զապուլը մուգարրէր օլաուղընտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթը աքերիէէ տայրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 34 1—3

GEBRÜDER BOMONTI
ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ
ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՋՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՒԱՐԻՈՅ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ
Գործարանն եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմուած է։

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ
Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ Թագաւոր
Վիլհէլմ Բ.ի
Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Փշօրի գարեջրատան
Առեւտրական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր եւ Պաւիէրայի
խնամակալ իշխանին
Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիէրայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն վեր ի վեր, բոլորովին զուտ, համեղ եւ զօրաւոր ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած եւ յոյժ նպաստաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 18․0ին հաստատուած է․ ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուրը արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվէրս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք եւ այլն

Միտալներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի [1854], Քէօլնի [1865], Փարիզի (1867), Վիեննայի 1873], Հալէնսիի [1874], Ֆիլատելֆիայի (1876, Նիւրէնպէրկի [1882, ոսկի միտալ), Ամստերտամի 1883, ոսկի միտալ], Պրուսէլի [1888, ոսկի միտալ եւ պատուոյ վկայագիր], Մելպուռնի (1880, առաջնակարգ արժանեաց շքադրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Փշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատունները.

Տէմէտրաքօբուլօ եղբարք քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, թիւ 430,

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ շիշով գարեջուր վաճառողն է․

«Փշոր Պրաու»
Վիլհէլմ Բալլուքա
Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 Պազար Ալման 67—78

ՀԻՒՍԻՍԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԵՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 11,071,418

ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2,906,678

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 4,444,600

ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնէն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահօրէն զիրենք ներկայացնել. նաեւ եթէ պարագայ երկուց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամատրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու[illegible]

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ էպիսէ անպարընտա ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ մէվճուտ պուլունան վէ չուպաթ նիհայէթինէ գատար թէրաքիմ խտէճէք օլան ինճէ գայիթ չուգասր գըրքընտըրընըն պէհէր գրէւյի ճէտիտի 2 ղրշ. օլարագ թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ թըշրինը էվվէլին 9ընճը կիւնինէ գատար միւզայէտէսի իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն ֆիի մէզքիւրըն գամը իլէ իշթիրայա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 գամինա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ էյմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 31 2—2

Գօսօվա Սէլանիք Փըրզըրի ասքէրիէսի իլէ մէրքէզ Օրտուի հիւմայուն իչուն սիփարիշ Լիվասինճ վէ սիւլիսի Զուգուր մանձալի մամուլաթընտան օլմագ իւզրէ մահալլինճէ մէվզըի միւնագասայա գօնուլմըշ օլան չօրապըն պէհէր չիֆթի 102 փարայա օլարագ մահալի թալիպի ճօհտէսինտէ իհալէի մուվագգաթէսը իճրա գըլընուպ թըշրինը էվվէլին 12ինճի բէնչշէնպէն կիւնիւ իհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճա ընտան հէյմը մէզքիւրէ գատար 100տէ 3է գատար թէնզիլաթ իճրասը իլէ իթայա թալիփ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ էյմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 32 2—3

Ասաքիրը շահանէ իչուն միւպայէաս միւնագասայա գօնուլան 200,000 գըյէտէն 250,000 գըյէյէ գատար նուխուտըն պէհէր գըյէսի 43, վէ 350,000 գըյէտէն 400,000 գըյէյէ գատար բաթաթէսին պէհէր գըյէսի 17 փարատա թալիպլէրի ճօհտէսինտէ օլտուղընտան մահը հալըն 11ինճի չարշանպա կիւնիւ գարարը վիրիլմէք իւզրէ մէզքիւր Փիյաթյարտան թէնզիլաթ իճրասը իլէ իթասընա թալիփ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 33 2—3

[illegible]

ԱՅՍ ՊԻՍԻՔԼԷԹԸ ՄԻԱՅՆ ԳՆԵՑԷՔ

որ շինուած է հռչակաւոր ՍԹԷՅԹ զինագործարանին կողմէ։ ՍՈՒԻՖ պիսիքլէթը ամենէն ծանօթն ու հռչակաւորն է։ Հաստատուն, վայելուչ, արագ, անմրցելի 1895ի նմոյշարանին մէջ առաջին մրցանակը շահած է։ Կը ծախուի Նիքիթիզ Էրպէյնի քով, Պոլիս Պահճէ Գաբու թիւ 2 եւ Ղալաթիա Մահմուտիյէ փողոց թիւ 22 ու 31։

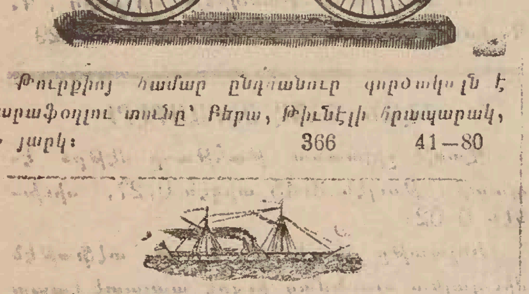

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալն է Սարաֆօղլու տունը՝ Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, Բ. յարկ։ 366 41—80

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ Ե ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ [illegible]

Մեծատարած շոգենաւը Նովորոսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն Տրապիզոն և Պաթում Հոկտ. 29ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Ասմէնէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Հոկտ. 22ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնը [illegible] տանելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

[illegible] Նաւարկելի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմելու գործակատար
[illegible]
Մումհանէ փողոց թ. 10

133

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն Եւրոպայի

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ Իթալիէն. 1,3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845ին հիմնուած է ինք

Ապահովագրեալներու վճարուած	955,000000
1893ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Միլիոն	160,000000
1894 Յունուար 1	
Ասատք եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	30,000000
Յաւելեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 2 Միլիոն	37,000000

Տեղեկագրին տարբերութիւնք

Նահապատիւններու բաղդատմամբ և ապահովագիրներու վերապարծմամբ ի դէպ մահու։

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութեան փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.

Վոյվոտա փողոց, Վիքթորիա խան, Ղալաթիա

ՆՈՐ ՈՒՂԻՑՈՅՑ

ՄԵՍԱԺԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթեւեկութեան հանդիպելով ի Հավր։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կ'րակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ մայս. 21էն. դէպ ի Պիրէօն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամադա, (փոխփոխակի Քաթարօյ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէօնէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 11էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէօն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻԱՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Մաթեն, փոփոխակի Հաղյոս, Պէյրութ, Լարնաքա, Մէ սին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիփոլի, Նափլի Պէյրութ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաեւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երկթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած ռուբրանդուղներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ առ երկու շաբաթ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած [illegible]ներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

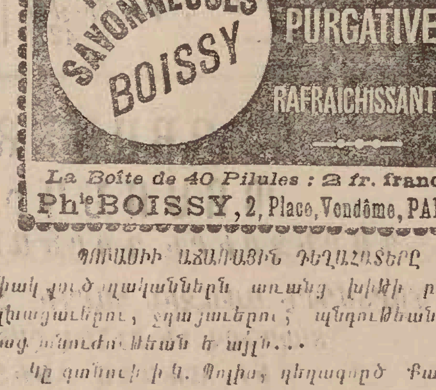

Les Seules purgeant sans Coliques

PILULES SAVONNEUSES BOISSY

LAXATIVES PURGATIVES RAFRAICHISSANTES

La Boite de 40 Pilules : 2 fr. franco.

Phie BOISSY, 2, Place, Vendôme, PARIS

ՊՈՒԱՍՍԻԻ ԱՃԱՌԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

միակ պարտականներն առանց խիթի բուժում գլխացաւերու, չղայնութեան, պնդութեան, ախտաժամանեութեան և այլն...

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Գանգիլկի քով, Բերա, Մեծ փողոց, 249 370

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկի շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քանի տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտ — Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է։— Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զօրաւոր դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամենէնէն դերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, [illegible] մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սէլցի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր սննդավաճառաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 2218

ՖՐԱՆՑ ԹԱՄ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ Վ. Ն. Հ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

13, — Բերա [illegible] Թիւնէլ, 13

Մէհրամնոց վառարաններու, շոմիէններու, լոգարաններու եւ խոհանոցներու՝ երկաթէ, փայանսէ եւ անկէզ աղիւսէ.

Գերազանց ցուցահանդէս նիւթեր երաշխաւորուած եւ բանաւոր գիներով.

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔԱԷՔ ՂԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօնն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօնն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնը այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրիճներու եւ մկրատներու վրայ գծուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

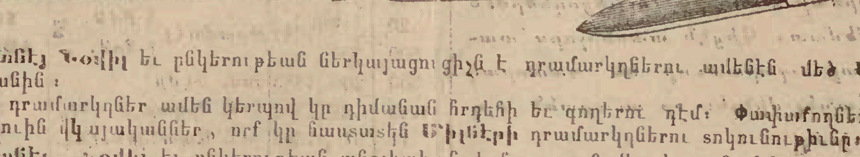

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան Ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փորձառողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ ետակէ գդալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ սովորական բլաքէ գդալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ծովային գինուորական յատուկ կօշիկներ, բաժակի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

Թիւ 312

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀՊԱՐԷ

[illegible], ՍԱՆՏԸՂՃԸԼԱՐ, ԹԻՒ 166

[illegible] ԴԻՄԱՑ

Մէհպարէ տունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ եղանակի բազմաթիւ նիւթեր ընդունած է։

Մէհպարէ տունը կալ եւրոպական յատուկ փայլուն ծանուցումներու, կը խնդրէ միայն արգոյ հասարակութենէն որ իր վաճառատունն այցելեն՝ գիներուն չափազանց աժանութեանը համոզուելու համար։ Անասիկ քանի մը նիւթերուն գիները.

1 Կոստէ սփռոց 6 անձի համար ղրշ. 7 ½	12 Կոստէ, Թաշկինակ երիկ մարդու ղրշ. 10
1 Դ ինարոյ » 6 » » » 12 ½	12 » » կանանց » 12 ½
6 Կոստէ անձեռոց սեղանի » » 12 ½	4 Մէնտաքսէ Թաշկինակ, փոլյառ կամ ծաղկոյ ձեռնոց կամ գօտիաւոր » 12 ½
12 » » մէծի » » 10	6 Թիշկինկ. հինգէկ մետաքսէ բանուած » 12 ½
5 » սրբիչներ կամ Թրքիշ Թաւէլս » 12 ½	
1 Երիկ մարդու շապիկ կոստէ օծիրով եւ Թեւնոցներով ղրշ. 12 ½	3 Ճերմակ փորք շապ. կոստէ օծիրով ղրշ. 12 ½
1 Շապիկ կանանց ձեռքով բանուած » 12 ½	6 Զոյգ գծաւոր գուլպայ ֆիլտէքօս » 12 ½
2 Ֆիլտիքոս ֆանէլա ամենց եւ կնկ. » 12 ½	3 » գունաւոր կամ գծաւոր գուլպայ » 12 ½
1 Ֆա էլա կրկին կաւ ծրով, տարթօր Ժակէրի գործուածք » 12 ½	1 Ժամացոյց կամ զարթուցիչ ամերիկեան գործուածք » 12 ½
	1 Շիշ օ տը քոլոնի ժէլ նդարբ » 12 ½

Ասկէ զատ զանազան անուշահոտութիւնք, սեղաններու ծածկոց, ֆիլտէքէ մէ ու մետաքսէ գուլպաներ, փոքրկայ եւ ուրիշ շատ նիւթեր, խիստ աժան գիներով։ 7—40

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ,

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ

[illegible], ԹԻՒ Դ. [illegible]

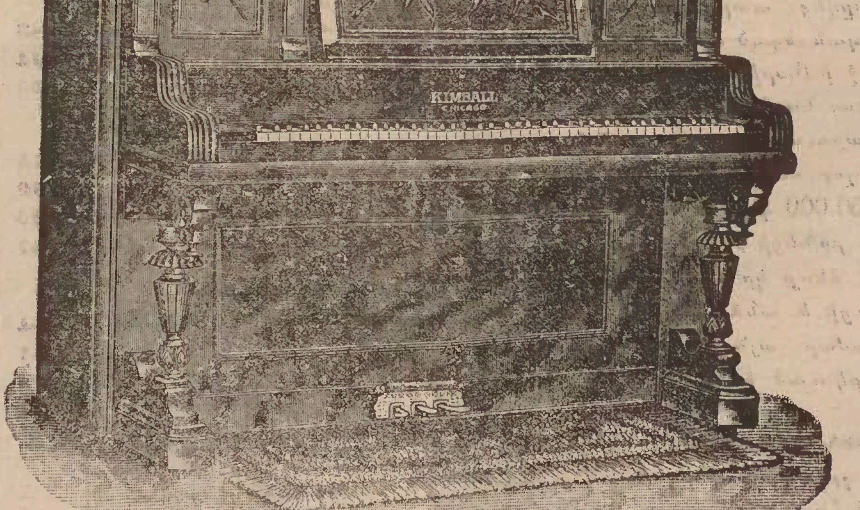

W. W. KIMBALL & Cº

ՇԻԿԱԿՈՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՆ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ

ՁԱՅՆ. — ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ

ՇԻՆՈՒԱԾՔ. — ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց զերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գներուն հաւասարապէս բարձրութեան պատճառաւ դիւրամատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեամբ մ'եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիքները ծանօթացնելու համար, որով կարող են նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գիներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հաւասար դաշնակի մը զինն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ՍԱՂԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Գոցուած վիճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի ղարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ։

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ
126 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ

1871էն ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
180 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիրի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հոեոս, դեր-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հոեոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօյոմա Նարօ » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Բէնտոր Բունցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհ. դական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7, 302

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1895 Հոկտեմբեր 3էն սկսեալ մինչեւ 1895 Հոկտեմբեր 31

(Բոլոր [illegible]) [illegible]

[illegible]

Ժ. Վ. Թ.

1 10 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր.Հս.շոգ.ին կը հաղորդակցի։ 38
1 40 Ր. Ա. Կավագ Ենմ.Մզպ. Պէօր. Թրպ. Ենք.շոգ.ին հետ հաղորդակցելով Պէշ. 39
2 25 Ր.Ա.Գվ.Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյր. Բշպ. Զպզ.Գանլ.Ա.Հ.Գանտլ.Պէշ.Ա.Հ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի (ուրբաթները Վանք.Զէնկ.Պէյլ.Գուզգ. ալ պիտի հանդիպի) 43
2 40 Ենմ.Մէզ.Պէօյ. Գ.Պրն.Թրպ.Ենք ՍԹէն. Միր.Պօյճ.Ր.Հ. պիտի հաղորդակցի 40
3 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի) Ուրբ.ը Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պէշը. 17
4 15 Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Միր. Պօյ. Ր.Հս. Պէպ. Պշը. Պէպ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի ուր. օրերը Արն. Գրչ. Օրթ. 33
5 45 Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թպ.Պէյք. Ենք.ՍԹՆ. Մրկ. Պյճ. Ր.Հս.Պպ.Ար.Գրչ. Օրթ.Պշր. 18
7 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ.Ենք. Մրկ.Գնլճ. Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Պէպ.Արվ. Գրչ. Զնկ. Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշը. 20
8 — Ա.Ր.Գվ. Ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ. Ենք. Խան. Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշը. 17
10 15 ԵնմՄզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպ.Արն. Օրթ. Պէշկ. 32

[illegible]

1 — Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պշը. 21
2 25 Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշը. 34
10 15 Ր.Հս.էն ուղղակի Կամուրջ, ուրբաթները Պէշիքթաշ ալ պիտի հանդիպի 43

[illegible]

1 — Պէպ.Արկ.Գրչ.Օրթ. Պշը. 33
1 30 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշը. 21
2 5 Ր.Հ. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշը. 20
2 — Օրթ.էն ու.ղ. կամուրջ բացի Ուր.է 18
2 50 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշը. 34
3 35 Ր. Հ.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշը. 21
4 20 Ր.Հիս.Պպ.Արն.Գչ.Օթ.Պշը.Գպշ.ուրբ.զատ 39
5 15 Պէպ-Արնվ-Գրչ-Օրթ-Պշը- բացի ուրբաթէ 40

[illegible]

1 — Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ- 28
1 15 Պէյզ-Բշպ.Զպզ-Գանլ-Ա-Հիս- Գանտ-Օրթ. (Ա.Հ. կը հաղրդկ-) բացի Ուրբաթներէ Օրթ-էն զատ Վան-Զնկ-Պէյլ-Գզկ. 18
1 40 Պէպ-Ա.Հ.Գն.Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզ-Պշը-բացի Ուրբաթէ 32
2 — Պէյզ-Բշպ-Ենք.Զպզլ Գնլ-Պօյճ-Ր-Ա-Հ-Գնտ. Արն-Զնկլ-Պէյզ Օր-Գզկ.Գապ- 23
2 40 Գզկ. Սկտ. բացի ուրբաթէ 42
2 45 Ա.Հ Գն.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Պշը- 28
3 10 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ.Պշը. (Ա.Հ. շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր.ները Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ-Պշը- պիտի հանդիպի 43
3 45 Ա.Հ.Գնտլ.Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ- Խսկ, բացի ուրբ.է 32
4 20 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտլ.Վան. պիտի հաղորդակցի. ուրբաթները 4.45 Մէզ.էն մեկնելով Պէոյ, Թրպ, Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշը. պիտի հանդիպի 38
5 — Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գուզ.Պշը.Ուր.ները 5.15ին Գանտիլլիէն 43
6 45 Պէյզ-Ենք-Գնլ-Մրկ-Ր.Ա-Հս-Գնտ.Արն.Վնք, Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ-Պշը. հինգշաբթի օրերը բացի Օրթ.Պշը. Խսկ. ալ պիտի հանդիպի 23

9 — Պէօյք-Թրպ-Պէյզ.Բշպ.Զպզլ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. 34
10 10 Պէյզ-Ենք-Գնլ-Ա-Հս.Զնկ-Պէյլ. Պշ. 1
10 20 Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը10 50ին 18
10 40 Գուզգ, Գզ. բացի Ուր.է 42
11 05 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 20
11 10 Վնք.էն » » » 32
11 55 Գզկ. Իսկ. բացի ուրբաթէ 42

(Բոլոր [illegible]) [illegible]

2 30 Պշը,Օրթ,Արն,Պէպ, Ր,Հ, Մրկ, Ենք, Թրպ, Պէօյ,Մզպ,Ենմ, 36
3 30 Գապ-Պշը-Խսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Զնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենք-Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ. 20
4 — Պշը,Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ,Ր.Հս.Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք.Թրպ Պէօյ.Մէզ.Ենմ. 18
4 30 Պէշ.Օրթ.Արվ.Պէպ. Ուր.ները Գանտ. 40
5 — Գապ.Պշը.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Արնվ.Գնտ. Ա.Ր.Հս,Գնլճ,Զպլ,Բշպ,Պէյզ.Ենք: Ուրբաթ օրերը Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի] 23
6 — Գապ.Պշը.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ.Գզկ.Ենք 17
7 — Պշը.Խսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.Ենք.Թրպ.Պէօյ: 34
8 30 Պշը.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ.Ենք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ. Ենմի մահալէ 32
9 35 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հիս, 43
10 — Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.Գավազներ 40
10 10 Պշը.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ. Ուրբ.ները 5 վայրկեան ետքը բացի Պօյճ. ՍԹէն, 38
10 55 Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍԹէն, Ենիք. Թրպ. Պէօյք.Մէզ.Ենմ. 17
11 30 Ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէզ.Ենմ. 43
11 40 Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ..Մրկ.ՍԹՆ Ենք. 21

[illegible]

2 50 Կամուրջէն ուղղակի Ր. Հիսար 21
10 35 Գպ.Պշը.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր. Հս. Պօյճ.Գնլ.Զպզ.Ենք.Բշպ.Պէյզ.բացիՈւր.է 28
11 15 Գապ.Պշը.Օթ.Գչ.Արն.Պպ.Ր.Հ. Պօյճ.Ենք. 34
11 45 Պշը.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս. 20
12 15 Պշը.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէք 32

[illegible]

1 50 Պշը-Պէյլպ. Զէն, Ա.Հիսար. 28
2 45 Խսկ.Գզկ Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտլ-Ա-Հ .Գնլ.Զպ. Բշպ.Պէյզ. ուր.ները Թար.Պէօյք.Մէզ. 38
3 — Կամուրջէն ուղղակի Ա.Հ.բացի ուրբաթէ 32
3 35 Պէյլ.Զէնկ.Ր. Հս. բացի ուրբաթէ 39
4 25 Պէյլ-Զէնկ.Վնք. բացի ուրբաթէ 43
8 40 Պշը.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ-Ա.Հս.Գնլճ.Զպզ. Բշպ- Պէյզ. 21
9 30 Պշը.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ. Ա.Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 18
10 15 Խսկ, Գզկ, բացի ուր.է 42
10 20 Պշը. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր.Ա. Գավազներ 38
10 30 Պէշը.Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Ուրբ.ները 15 վայրկեան ետքը Գզկ. Գնտ. Ա.Ր.Հս. Պօյճ.Գնլճ,Զպզլ,Ենք.Բշպ.Պէյզ. 33
10 40 Խսկ.Գզկ. բացի ուրբաթէ) 20
11 — Գապ.Պշը.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնք. Գնտ. Պէպ.բացի ուրբաթէ 25
11 20 Գապ.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ.Բշպ.Պէյ.Ուրբ. օրերը Գզկ. 18
11 25 Խսկ. Գզկ. բացի ուրբաթէ 42
12 — Պէշը.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանք. 33

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
			6 30 Պշր.
			7 —
1 —			7 30
1 30	7 Պէշիկ.	1 20	8 20
2 —		1 50	9
2 30	8 05	2 25 Գուզլճ.	9 40
3 —	8 50	2 45	10 15 Գզկ.
3 45 Ծէրպ.	9 25	2 50	10 30 Ծէրպ
3 30	9 45 Ծէրպ.	3 35	10 40 Գզկ.
4 15	10 Պշ.պ		11 —
4 25 Վռսփ.	10 35 Գզ.Գպ.	4 25 Ծէրպօթ	11 25 Գզկ.
5 45 Ծէրպ.	11 5 Գզ	4 50	11 30 Ծէրպ
5	11 Ծէրպ		
5 35	11 20	5 40	11 55
6 15	12 05	6 25 Ծէրպօթ	12 15*

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
			6 30 Պշր.
1 —			7 — Վռսփ.
1 45	7 — Պշր.		7 30
2 15	8 10 Պշր.	1 15	8 20
	9 —	1 40	9 —
		2 15	9 45
3 45	9 30	2 45 Վռսփ.	10 15
3 25	9 45 Ծէրպ.	3 15	10 30 Ծէրպ.
3 45 Ծէրպօթ	10 15	4 45 Ծէրպօթ	10 40
4 —	10 30 Գզկ.	4 30	11 30 Ծէրպ.
4 30	11 — Ծէրպ.	5 — Վռսփ.	11 20
5 15	11 10	5 30	11 55
5 45 Ծէրպօթ	11 45	5 25 Ծէրպօթ	12 15
6 —	12 5		

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
2 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի Կիր.է
3 30 » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԴԱՊԱՃԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԾ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրքէճի
5 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
6 25 Սիրքէճիէն Դապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իսկիւտար

Ծան. — Օրը միջզապատ եղած ատեն շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։